

**BUDAPEST FŐVÁROS XV. KERÜLETI
ÖNKORMÁNYZAT
POLGÁRMESTER**

Ikt. sz.:2147-54...../2017.

Hiv. sz.: 5/11868-2/2017

Kt.sz.:2146-2...../2017.

(Népjóléti és Intézményfelügyeleti Főosztály)

Az ülés időpontja: 2017. február 28.

ELŐTERJESZTÉS

**a Budapest Főváros XV. kerületi Önkormányzat Gyermekek- és ifjúsági stratégiájáról
és Cselekvési tervéről**

Tisztelt Képviselő-testület!

Budapest Főváros XV. kerületi Önkormányzatának képviselő-testülete a 233-234/2008 (IV.30.) ök. számú határozata értelmében fogadta el a XV. kerületi Gyermekek- és ifjúságpolitikai koncepciót, 2008-2013. között terjedő időszakra. A koncepció 2013. évig határozott meg feladatokat és célkitűzéseket, melyet szükséges volt újragondolni.

Ifjúságkutatás

A stratégia elkészítését egy átfogó kerületi ifjúságkutatás előzte meg, amely 2016. május 1. – október 31. között történt a kerületben. A kutatás célja, hogy megvizsgálja a kerületben élő, illetve az itt tanuló fiatalok viszonyát a kerületben folyó ifjúsági munka hatékonyságához.

A kutatás további céljai:

- A kutatás során elsődlegesen megvizsgálták, hogy kik látogatják a kerületi rendezvényeket, milyen szocio-demográfiai jellemzőkkel írhatóak le az egyes események látogatói.
- Másodsorban felmérésre került a XV. kerületben élők elégedettsége és véleménye a kerületben élés, szórakozás, művelődés, tapasztalatairól és körülményekről.
- Vizsgálatra került továbbá a kerület lakóinak identifikációja a lakóhelyükhöz, illetve a kerületi lehetőségekhez.

A kutatás felvétele 4 módszerrel történt:

- Önkitöltős kérdőívvezés - kerületi nagyrendezvényeken
- Iskolai kérdőívvezés - kerületi iskolákban
- Utcai interjúzás - óvodák, iskolák előtt, buszmegállóknál, játszótéren
- Fókuszcsoportos beszélgetések – 2 felnőtt és 2 diák csoport

A végleges kutatási anyag 2016. december 15-én készült el, amely alapját adta a Gyermekek- és ifjúsági stratégiának.

A koncepció előkészítése, lakossági vélemények beépítése

2016. 06. 07-én megalakult a XV. kerületi **Ifjúsági Kerekasztal** 35 fővel, fiatalok és az ifjúsági területen dolgozó szakemberek részvételével. Itt történt egy első körös megbeszélés, ahol a jelenlévők elmondhatták ötleteiket, véleményeiket a stratégia alapjait illetően, illetve írásos javaslatokat is kértünk a szervezetektől.

2016. október 24-én megszervezésre került a „**KÖR-DÖK**” fórum, melyen a kerületi általános és középiskolák diákönkormányzatainak vezetői, képviselői, segítő pedagógusai továbbá a Gyermek és Ifjúsági Önkormányzat tagjai vettek részt. A fórumon több mint 50 fő kerületi diákvezető volt jelen, akik elmondták a véleményüket arról, hogy a kerületi ifjúság életében milyen változtatások lennének szükségesek.

2016 novemberében elkészült az ifjúsági stratégia vázlata a korábbi fórumokon elhangzott javaslatok és az országos központi iránymutatások alapján.

2016. december 07-én Ifjúsági Kerekasztal ülése került megrendezésre, ahol a tagokon túl meghívásra kerültek a kerületben, ifjúsági területen tevékenykedő szakemberek, intézmények, szervezetek vezetői, iskolák, sport, civil és ifjúsági szervezetek, a Kábítószerügyi Egyeztető Fórum tagjai, az egyházak képviselői és az önkormányzati képviselők.

Az ülésen a kutatásvezető bemutatta az ifjúságkutatás eredményeit, majd a stratégia elkészítésére a kerekasztal tagjai közül egy kisebb létszámú **szakmai munkacsoport** alakult. A résztvevőknek a szakmai javaslataikat január elejéig kellett írásban benyújtani. A stratégia készítésekor a szakmai szervezetekkel és intézményekkel külön-külön felvettük a kapcsolatot és egyeztettünk a közös pontokról.

A stratégia elkészített munkaanyagát, a szakmai csoport 2017. január 16. napján megtárgyalta, és kiegészítette.

Az elmúlt évek tapasztalataira alapozva készült el az 2017-2024 közötti időszakra szóló **Gyermek- és Ifjúsági Stratégia** (a továbbiakban: Stratégia) és a hozzá kapcsolódó cselekvési terv, figyelembe véve a **Nemzeti Ifjúsági Stratégiát** (2009-2024), továbbá a fórumokon elhangzottakat és a szakemberek javaslatait.

A Stratégia igazodik a helyi igényekhez, sajátosságokhoz és a körülmények változásaihoz. Rendszerezi a már működő, meglévő stratégiai elemeket, meghatározza az új beavatkozást igénylő koncepcionális célokat, valamint feltárja a gyermek- és ifjúságsegítés további lehetőségeit.

Tájékoztatom a tisztelt Képviselő-testületet, hogy lakossági véleményezésre a Stratégia 2017. február 7-én az önkormányzat honlapján is megjelent.

Budapest, 2017. február „15.”

Hajdu László
Hajdu László
polgármester

Melléklet:

1. Gyermek- és ifjúsági stratégia (2017-2024)
2. Cselekvési terv

(1) **Témafelelős:** Népjóléti és Intézményfelügyeleti Főosztály:.....

(2) **Egyeztetésre megküldve:** Németh Angéla alpolgármester.....
2017. február „.....”.

(3) **Bizottságok:** PTB ESZB VKB KKB JÜB KÉB

	X		X		
--	---	--	---	--	--

(4) **Jegyzői láttamozás:** 2017. február „15.....” nap Aláírás:.....

(5) **Meghívandók:** ESZI, Egyesített Bölcsődék, óvodák vezetői, KEF Fórum tagjai, GYIÖK, Bauer Béla ifjúságkutató

(6) **Az előterjesztést kapják:-**

Határozati javaslat:

A Képviselő-testület úgy dönt, hogy

- (1) elfogadja az előterjesztés 1. számú melléklete szerinti Gyermek- és ifjúsági stratégiát 2017-2024 időszakra,
Határidő: 2017. február 28.
Felelős: polgármester
- (2) elfogadja a Gyermek- és ifjúsági stratégia Cselekvési tervét a 2. számú melléklet szerinti tartalommal,
Határidő: 2017. február 28.
Felelős: polgármester
- (3) felkéri a polgármestert, hogy a Gyermek- és ifjúsági stratégia Cselekvési tervének végrehajtásáról számoljon be a Képviselő-testületnek.
Határidő: 2018. március 31.
Felelős: polgármester

A döntés alapjául szolgáló jogszabályhely:

- Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény 23. § (5) bekezdés 17. pontja.

A határozati javaslatok elfogadásához egyszerű szavazattöbbség szükséges!

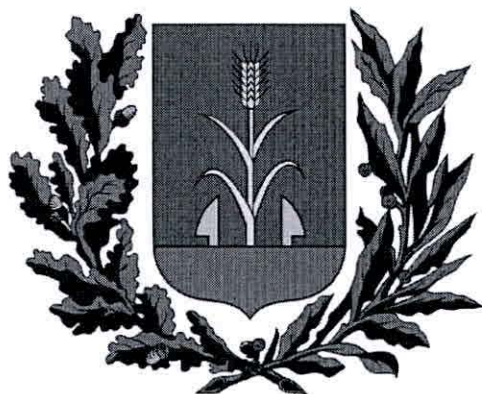
Handwritten note: Határozat sz. 2017. 02.14

..... közzététele

Isőlvizsgálatra érkezett: 2017.....

..... hó 08 -n

Dr. Zoltán

**BUDAPEST FŐVÁROS XV. KERÜLETI ÖNKORMÁNYZAT GYERMEK- ÉS
IFJÚSÁGI STRATÉGIÁJA
2017-2024.**

**ÉS CSELEKVÉSI TERVE
2017. 03. 01. - 2018. 02. 28.**

Budapest, 2017. február

Tartalomjegyzék

1. A STRATÉGIA ALAPELVE	4
2. A STRATÉGAI SZERKEZETE ÉS IDŐTÁVJA	4
3. A STRATÉGIA CÉLJA	5
4. A STRATÉGIA CÉLCSOPORTJA	5
5. HELYZETKÉP	6
5.1 Demográfiai mutatók	6
5.2 A kerületi köznevelési rendszerének áttekintése	6
5.3 XV. kerületi Önkormányzat által működtetett ifjúságot érintő intézmények	8
5.3.1 Csokonai Kulturális és Sportközpont	8
5.3.2 Budapest Főváros XV. Kerületi Önkormányzat Egyesített Szociális Intézménye	9
6. IFJÚSÁGKUTATÁS EREDMÉNYEI	12
7. A XV. KERÜLETI ÖNKORMÁNYZAT HOSSZÚ TÁVÚ STRATÉGIAI FELADATAI (2017-2024)	21
7.1 Oktatás, nevelés, képzés, tehetséggondozás, sport	21
7.2 Önszerveződés, közéletben való részvétel, demokrácia, esélyegyenlőség, érdekérvényesítés, érdekképviselés	23
7.3 Pályaválasztás, munkavállalás	24
7.4 Ifjúsági mobilitás nemzetközi kapcsolatok	26
7.5 Kultúra, szabadidő, információk lehetősége, közösségi terek és infrastrukturális fejlesztések.....	27
7.5.1 Önkormányzati és intézményi szinten	27
7.5.2 Az önkormányzat által közművelődési megállapodás keretében támogatott kulturális szervezetek	28
7.6 Egészségtudatos magatartás, családok segítése, mentálhigiéné	33
7.6.1 Önkormányzati támogatások	33
7.6.2 XV. kerületi Értelmi Fogyatékosok Napközi Otthona (ÉNO)	34
7.6.3 Fejleszt Gondozó Központ (FENO)	35
7.6.4 Iskola-egészségügyi Szolgálat	35
7.6.5 Drogprevenációs Alapítvány	36
7.7 Környezetvédelem, környezettudatosság	37
7.8 Gyermek- és ifjúságvédelem, bűnmegelőzés és közbiztonság	38
7.8.1 Jelzőrendszer	38
7.8.2 A XV. Kerületi Rendőrkapitányság	39
8. KÖZÉPTÁVÚ KONCEPCIONÁLIS FELADATOK (2017-2020.)	41
8.1 Oktatás, nevelés, képzés, tehetséggondozás, sport.....	41
8.2 Önszerveződés, közéletben való részvétel, demokrácia, esélyegyenlőség, érdekérvényesítés, érdekképviselt	42
8.3 Pályaválasztás, munkavállalás	44
8.4 Ifjúsági mobilitás nemzetközi kapcsolatok	45
8.5 Kultúra, szabadidő, információk lehetősége, közösségi terek és infrastrukturális fejlesztések.....	45
8.6 Egészségtudatos magatartás, családok segítése, mentálhigiéné	47
8.7 Környezetvédelem, környezettudatosság	48
8.8 Gyermek- és ifjúságvédelem, bűnmegelőzés és közbiztonság	49
9. GYERMEK- ÉS IFJÚSÁGI CSELEKVÉSI TERV (2017. 03. 01. – 2019. 02. 28.)	51
9.1 Oktatás, nevelés, képzés, tehetséggondozás, sport	51
9.2 Önszerveződés, közéletben való részvétel, demokrácia, esélyegyenlőség, érdekérvényesítés, érdekképviselés	51
9.3 Pályaválasztás, munkavállalás	53
9.4 Ifjúsági mobilitás nemzetközi kapcsolatok	53
9.5 Kultúra, szabadidő, információk lehetősége, közösségi terek és infrastrukturális fejlesztések.....	54
9.6 Egészségtudatos magatartás, családok segítése, mentálhigiéné	56
9.7 Környezetvédelem, környezettudatosság	56
9.8 Gyermek- és ifjúságvédelem, bűnmegelőzés és közbiztonság	57

GYERMEK- ÉS IFJÚSÁGI STRATÉGIA 2017-2024.

BEVEZETÉS

A jelenleg hatályos törvényi szabályozás tág keretet biztosít az ifjúsági feladatok megvalósításához, ezért nagyon fontos, hogy önkormányzatunk - mely felelősséget érez a gyermek és ifjúsági korosztályokért - kidolgozta, és meghatározott időnként aktualizálja saját ifjúságpolitikai stratégiáját.

Az önkormányzati ifjúságpolitikát számos hazai és nemzetközi jogszabály, egyezmény együttes vizsgálata és végrehajtása határozza meg. Legmagasabb szintű jogforrása az Alaptörvény, amely többek közt kimondja, hogy a Magyarország különös gondot fordít a hazánkban élő és/vagy tartózkodó ifjúság létbiztonságára, oktatására és nevelésére, továbbá védelmezi az ifjúság érdekeit.

Az Alaptörvény mellett számos ENSZ egyezmény (Gyermekek Jogairól Szóló Egyezmény, Emberi Jogok Egyetemes Nyilatkozata, Polgári és Politikai Jogok Nemzetközi Egyezségokmánya, valamint az Oktatásban Alkalmazott Megkülönböztetés Elleni Küzdelemről Szóló Egyezmény) határozza meg azokat az elveket és jogokat, amelyek érvényesüléséhez szükséges az önkormányzat nem csupán közhatalom gyakorló, hanem szolgáltató szerepe is.

Az önkormányzat ifjúságpolitikai tevékenységének közvetlen jogforrása a Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény, amely a 13. §-ában önkormányzati feladat- és hatáskörök között szerepelteti az ifjúsági ügyeket. Ezen belül a törvény értelmében az önkormányzat anyagi lehetőségei, és a lakosság igényei alapján maga határozza meg, mely feladatokat, milyen mértékben és módon lát el. A koncepció létrehozása során a Gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény, valamint a Nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény feladat meghatározásainak és végrehajtási utasításainak figyelembe vételével jártunk el.

Budapest Főváros XV. kerületi Önkormányzatának képviselő-testülete a 233-234/2008 (IV.30.) ök. számú határozata értelmében fogadta el a XV. kerületi Gyermek- és ifjúságpolitikai koncepciót, 2008-2013. között terjedő időszakra.

Az önkormányzat az elmúlt évek tapasztalataira alapozva készítette el a jelenlegi stratégiát, azt a gyakorlatot kívánja folytatni, amely igazodik a helyi igényekhez, sajátosságokhoz és a körülmények változásaihoz.

A Gyermek- és ifjúsági stratégia 2017-2024 közötti időszakra készült, ami rendszerezi a már működő, meglévő stratégiai elemeket, meghatározza az új beavatkozást igénylő koncepcionális célokat, valamint feltárja a gyermek- és ifjúságsegítés további lehetőségeit.

1. A STRATÉGIA ALAPELVE

A stratégia alapelve szerint a kerületi önkormányzat az ifjúsági feladatok ellátásában elsősorban szolgáltató tevékenységet ellátó és nem közhatalom-gyakorló szerv. Ennek értelmében, a stratégiában a szolgáltató szerep megvalósításához szükséges szakmai és intézményi együttműködési rendszer alapelvei, fejlesztésének irányai kerülnek megfogalmazásra.

Az ifjúságról való gondoskodás alapja, hogy a gyermekeket és a fiatalokat, mint összetett célcsoportot tekinti, az őket érintő kérdésekbe bevonja a képviselőket és a döntéshozatalból sem hagyja ki érdekképviseleti szerveiket.

A gyermek és ifjúsági stratégiai a szükségletek, a feladatok, a megoldási javaslatok számbavétele és olyan döntéshozatali elvek meghatározása, melyek megvalósítása során meglévő értékek megőrizhetők, a hiányosságok pótolhatók és biztosíthatóak az igényeknek megfelelő fejlesztések.

A gyermek és ifjúsági stratégia keretet ad a kétévente készülő cselekvési tervben meghatározott feladatokhoz. A cselekvési terv feladatainak, programjainak arra kell irányulnia, hogy a kerület intézményei, szervezetei a gyermek és ifjúsági korosztály igényei is kiszolgálják, megfelelő környezeti feltételeket biztosítsanak a tanuláshoz, a sporthoz és a kulturált szabadidő eltöltéséhez, valamint ahol hiányosságok mutatkoznak, ott pótolják azokat.

2. A STRATÉGIA SZERKEZETE ÉS IDŐTÁVJA

- Helyzetkép
 - demográfiai mutatók
 - a kerület közoktatási rendszerének áttekintése
 - az önkormányzat által működtetett ifjúságot érintő intézmények bemutatása
 - XV. kerületi ifjúságkutatás eredményeinek bemutatása
- A XV. kerületi Önkormányzat ifjúsági területen végzett feladatellátása
- Középtávú koncepcionális feladatok
- Cselekvési terv meghatározása.

A stratégia átfogó, hosszú-, közép- és rövidtávú célokat fogalmaz meg és ezekhez kapcsolódóan részfeladatokat határoz meg. A rövidtávú célok és a részfeladatok megvalósulásának módját, határidejét, felelőseit a dokumentumhoz kapcsolódó Gyermek- és ifjúsági cselekvési terv tartalmazza.

A stratégiát a *Nemzeti Ifjúsági Stratégia (NIS)* iránymutatásainak megfelelően 2024. évig készítettük. Időközben, amennyiben szükséges felülvizsgálható. A stratégiában szereplő koncepcionális feladatokat 2020-ig határoztuk meg, az Cselekvési Terv pedig 2 éves időciklusra került megtervezésre.

3. A STRATÉGIA CÉLJA

A kerületi gyermek és ifjúsági korosztály életét érintő helyi stratégiák (közoktatási, közművelődési, sport, esélyegyenlőségi, drogellenes, szociális szolgáltatástervezési, bűnmegelőzési, lakáspolitikai, stb.), programok összehangolása, az esetleges párhuzamosságok megszüntetése.

A gyermek- és ifjúsági stratégia célja létrehozni a XV. kerületi Önkormányzat (továbbiakban: önkormányzat) által meghatározott gyermek- és ifjúsági területen várható feladatok megvalósításának hosszú- és középtávú tervét. A stratégia áttekinthetővé teszi a 2017-2024-es időszakban az átfogó célkitűzéseket, a cselekvési terv pedig rövidebb távon, 2 éves ciklusban határozza meg a gyermek- és ifjúsági korosztály támogatása érdekében szükséges lépéseket, a feladat-végrehajtás módját, felelőseit, valamint a soros felülvizsgálat idejét, módját.

4. A STRATÉGIA CÉLCSOPORTJA

A gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény a **Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény alapján** az alábbi korcsoportokat határozza meg:

Gyermekek (0-18 év)

- Azok a cselekvőképtelen kiskorúak, akik a tizennegyedik életévüket még nem töltötték be.
- Cselekvőképtelen kiskorúak azok a tizennegyedik életévüket már betöltött személyek is, akiket a bíróság cselekvőképességet kizáró gondnokság alá helyezett.
- Korlátozottan cselekvőképesek, akik a tizennegyedik életévüket betöltötték, de még nem nagykorúak, és akiket a bíróság nem helyezett cselekvőképességet kizáró gondnokság alá.

A Büntető Törvénykönyvről szóló 2012. évi C. törvény alapján:

Fiatalkorú az, aki a bűncselekmény elkövetésekor tizenkettedik életévét betöltötte, de a tizennyolcadikat nem.

Fiatal felnőttek (18-23)

Azok a nagykorú személyek, akik a huszonegyedik életévüket még nem töltötték be.

A Nemzeti Ifjúsági Stratégia célcsoportja a kortárs csoport megjelenésétől a másokért való felelősségvállalásig terjed, ennek megfelelően a magyar lakosság hozzávetőleg 27%-át sorolhatjuk az ifjúsági korosztályhoz, ami nagyjából megfelel az európai átlagnak. Ez az időhorizont a kb. 8-12 évesektől a kb. 25-30 évesekig tartozókat sorolja az ifjúsági korosztály tagjai közi.

A NIS elsősorban az ifjúsági korosztályra épít, a kerületi gyermek és ifjúsági stratégiát ennél tágabb korosztályra készítettük el, 0-35 éveseket vettük célcsoportul.

A továbbiakban a **0-35 éves** korosztály fiatalok gyűjtőfogalomként szerepel a stratégiában.

5. HELYZETKÉP

5.1. Demográfiai mutatók

Budapest Főváros XV. kerületében 2016. december 31-i KSH adatok szerint 17.126 fő huszonnégy év alatti személy lakott (8.806 férfi, 8.320 nő), a 25-35 év közötti fiatalok száma 10.980 fő.

Életkor	Férfi	Nő	Összesen
0-3 év	1324	1215	2539
4-6 év	933	876	1809
7-14 év	2707	2643	5350
15-18 év	1339	1218	2557
19-24 év	2503	2368	4871
25-35 év	5516	5464	10980
36-60 év	14191	15153	29344
61 év felett	7873	13231	21104
Összesen:	36386	42168	78554

5.2. A kerület köznevelési rendszerének áttekintése

Jelenleg kerületünkben, 11 **óvodában** (20 óvodaépületben) végzik szakembereink az óvodai nevelést és a gyermekvédelmi munkát. Intézményeinkben összesen 2.542 férőhely található. Óvodásaink száma 2.071 fő (2016. 10. 01. adatok alapján).

A hátrányos helyzetű óvodás gyermekek száma 35 fő, a halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek száma 14 fő. (2017. január 15. napi adatok.)

2017. szeptember 1-jétől az óvodai intézményrendszerben változás várható.

A XV. kerületben 20 köznevelési intézményben folyik **általános és középiskolai nevelés-oktatás**, melyből 12 intézményt a Klebelsberg Központ (KK) működtet, 8 iskola pedig egyéb fenntartású.

A központ által működtetett intézményekben összesen 5.460 diák (4.298 fő általános iskolás, 1.080 fő gimnazista, 82 fő szakgimnazista) tanul.

A hátrányos helyzetű általános iskolás gyermekek száma 153 fő, a középiskolásoknál 60 fő, a halmozottan hátrányos helyzetű általános iskolás gyermekek száma 65 fő, középiskolások esetében 23 fő. (2017. január 15. napi adatok.)

Klebelsberg Központ fenntartásában működő intézmények, 2016. 10. 01. adatok szerint

	Intézmény	létszám - KIR 2016.10.01.	férőhely
1.	Czabán Általános Iskola	187	370
2.	Hartyán Általános Iskola	759	840
3.	Budapest XV. Kerületi Károly Róbert Általános Iskola	373	646
4.	Kolozsvár Utcai Általános Iskola	342	434
5.	Kontyfa Középiskola, Szakiskola és Általános Iskola (ált.isk)	468	840
	Kontyfa gimnázium	82	
	Kontyfa szakgimnázium	16	
6.	Budapest XV. Kerületi László Gyula Gimnázium és Általános Iskola (ált. isk.)	615	1100
	László Gyula gimnázium	318	
7.	Pestújhelyi Általános Iskola	265	260
8.	Budapest XV. Kerületi Kossuth Lajos Általános Iskola	472	576
9.	Szent Korona Általános Iskola	459	612
10.	Budapest XV. Kerületi Dózsa György Gimnázium és Táncművészeti Szakközépiskola	656	1025
	Dózsa szakgimnázium	66	
11.	Magyar- Kínai Két Tanítási Nyelvű Általános Iskola és Gimnázium	358	510
	Kínai gimnázium	24	

A Budapest XV. Kerületi Hubay Jenő Zeneiskola és Alapfokú Művészeti Iskolában 933 diák tanul (1070 férőhelyen).

Egyéb fenntartású oktatási intézmények:

- Rákospalotai Meixner Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola
- Salkaházi Sára Katolikus Általános Iskola, Szakközépiskola, Szakiskola és Fejlesztő Nevelés-Oktatást Végző Iskola
- Paulay Alapítványi Középiskola - Angol-Magyar Képző és Továbbképző Központ Két Tanítási Nyelvű Idegenforgalmi és Nemzetközi Vendéglátó Szakképző Iskola és Gimnázium
- Bethlen Gábor Szakgimnázium
- Innovációs Szakképző, Továbbképző Iskola Központ és Gimnázium
- Kovács Pál Baptista Sportgimnázium
- Budakalász Gimnázium Újpalotai Tagintézménye
- „Szépmíves” Szakképző Iskola

5.3 XV. kerületi Önkormányzat által működtetett ifjúságot érintő intézmények

5.3.1 Csokonai Kulturális és Sportközpont

A központ székhelye Rákospalotán található, telephelyei azonban a kerület különböző pontjain, valamint Budapesten kívül helyezkednek el: Szántóföld utca Sporttelep és Napközis tábor, Tanuszoda, Budai II. László Stadion, Vasgolyó utcai Sporttelep, Agárdi Üdülő, Bernecebaráti és Siófoki Gyermeküdülő, műfüves labdarúgó pályák.

A Csokonai Kulturális és Sportközpont közösségi, kulturális tevékenységük során változatos igényeket szolgáló módon várják, fogadják a jelentős létszámban érkező érintett korosztályi csoportokat.

Kultúraközvetítő és közösségfejlesztő szakmai megfontolásaik alapján e tevékenységeik centrumában a családok állnak.

A kisgyermekeknek - a leginkább motivált korosztályba tartozó fiatal felnőttek döntése alapján - elsősorban népdal, népzenei, zenei, mozgásos foglalkozások legszélesebb skáláját kínálják, melyeket örömmel látogatnak szülővel és nagy létszámú csoportokat alkotnak (pl. Dúdoló, Ringató, Kanga klub stb.). E programok mindenütt, minden telephelyükön sikeresen zajlanak.

Különösen nagy létszámmal látogatottak az óvodás, és kisiskolás korosztály számára csoportosan szervezett ismeretterjesztő, beavató programok (pl. a MÁV Szimfonikus Zenekar hangszerismertető sorozata, Meseövi, „Szilfánfüttyülő” népzenei barangolások).

Az iskolás korosztály tagjai már színházi, mozgásos foglalkozásokat látogatnak szívesen, pl. a Kulissza klubot a Kozák téren. Az általános iskolás korosztály, életkori sajátosságként, a hatalmas népszerűségnek örvendő táncos programok iránt érdeklődik (koreografált mozgások), melyekből sokat, sokfélét szerveznek, rendeznek és fogadnak be.

Az utóbbi évtizedben több ok miatt jelentősen csökkent az iskolai programigény. A 6-14 éves korosztály esetében ismét a család lett a számunkra elérhető kapcsolódás. Folyamatos igény mutatkozik mindhárom városrészben az iskolai produkciók befogadására, melyekhez szervező és infrastrukturális segítséget is nyújtanak.

A szülői, családi minta és motiváció mellett a felső tagozatos korosztály tagjai már pontosabban meg tudják fogalmazni egyéni igényeiket, erre a korosztályra már nagy hatást gyakorolnak a divatos hobbik, a népszerű szórakoztató műfajok.

Szabadidős és ismeretterjesztő programokat kínálnak a fiatal korosztálynak: társasjáték szakkör, filmklub, fotószakkör, olasz klub, számítógépes klub, gombfoci klub, íjász klub várja őket délutánonként, esténként, hétköznap és hétvégén.

Nyaranta napközis és utazó táborok közül választhatnak az általános és középiskolások (barlangász, számítógépes, tánc-, karate-, kézműves-, fotó-animációs, kiránduló, filmes, néptánc táborok stb.). „Páratlan vakáció” sorozatuk Pestújhelyen azoknak a gyerekeknek kínál hasznos, ingyenes nyári változatos programot, akik nem táboroznak, de szívesen

mennek közösségbe.

Évtizedes hagyománya van a „Farsangi fesztivál” programsorozatnak, mely bemutatkozási lehetőséget jelent a kerületben élő, vagy itt tanuló, versmondásban, zenélésben, színjátzásban, éneklésben és táncban jeleskedő 6-18 éves diákoknak.

A Dokumentumtár és Információs Központ koordinálja a kötelező ifjúsági közösségi szolgálat szervezését telephelyeiken, illetve lehetőségeket kutatva kapcsolatot hoz létre civil szervezetek és a diákok között.

Az ifjúsági ház alapfeladata lenne, hogy szellemében valamiféle inkubátorház funkciót vállalva nyújtson segítséget egy-egy közösség elszánásainak, kiteljesedéséhez. A „védett tér” ne csak a felnőtt környezet értékrendjéhez igazodjon, hanem egy valóságos, leendő civil társadalom majdani aktív tagjainak értékrendje fogalmazódhasson meg benne.

A Sportközpont munkatársai végzik az úszásoktatással, nyári napközis táboroztatással, erdei és nyári táboroztatással és üdültetéssel kapcsolatos feladatokat, biztosítják a létesítmény feltételeket.

A sport szakemberek szervezik az önkormányzati fenntartású műjégpályák lakossági célú hétvégi nyitva tartását és működtetését.

Intézményük üzemelteti a kerület tulajdonában lévő táborokat Bernecebarátiban és Siófokon, valamint az Agárdi Üdülőt. Ezeket többféle céllal, magas kihasználtság mellett látogatják az oktatási intézmények, diákokat összefogó civil szervezetek, sportegyesületek.

5.3.2 Budapest Főváros XV. Kerületi Önkormányzat Egyesített Szociális Intézménye

Család- és Gyermejjóléti Központ tagintézményei

➤ Újpalotai Család- és Gyermejjóléti Központ

A családsegítés terén a szociális vagy mentálhigiénés problémák, illetve egyéb krízishelyzet miatt segítségre szoruló személyek, családok számára az ilyen helyzethez vezető okok megelőzése, a krízishelyzet megszüntetése, valamint az életvezetési képesség megőrzése céljából nyújt szolgáltatásokat. A gyermejjóléti szolgáltatás olyan, a gyermek érdekeit védő speciális személyes szociális szolgáltatás, amely a szociális munka módszereinek és eszközeinek felhasználásával szolgálja a gyermek testi és lelki egészségének, családban történő nevelkedésének elősegítését, a gyermek veszélyeztetettségének megelőzését, a kialakult veszélyeztetettség megszüntetését.

A családok, gyermekek és segítségre szoruló személyek védelme érdekében veszélyeztetettséget **észlelő- és jelzőrendszert** működtetnek. A jegyző, a járási hivatal, továbbá az egészségügyi szolgáltatók, a személyes gondoskodást nyújtók, a köznevelési intézmények, a rendőrség, az ügyészség, a bíróság, a pártfogó felügyelői szolgálat, a jogi segítségnyújtói szolgálat jelzi, az egyesületek, az alapítványok, a vallási közösségek és a

magánszemélyek jelezhetik, ha segítségre szoruló családról, személyről szereznek tudomást. Ilyen jelzéssel és kezdeményezéssel bármely állampolgár és a gyermekek érdekeit képviselő társadalmi szervezet is élhet.

A kapott jelzés alapján feltérképezik az ellátási területen élő szociális és mentálhigiénés problémákkal küzdő családok, személyek körét, és személyesen felkeresve tájékoztatják őket a családsegítés és gyermekjóléti alapellátás céljáról és tartalmáról. A családsegítés keretében végzett tevékenység - szükséges mértékig - kiterjed az igénybe vevő környezetére, különösen családjának tagjaira.

Kiskorú személy esetén kiemelt feladatuk a veszélyeztetettséget előidéző okok feltárása és ezek megoldására javaslat készítése, valamint a gyermekkel és családjával végzett szociális segítőmunkával elősegíteni a gyermek gondjainak rendezését, a családban jelentkező működési zavarok ellensúlyozását.

A Család- és Gyermekjóléti Központ által nyújtott szolgáltatások köre:

- szociális, életvezetési, gyermeknevelési és mentálhigiénés tanácsadások,
- anyagi nehézségekkel küzdők számára pénzbeli, természetbeni ellátásokhoz, továbbá a szociális szolgáltatásokhoz való hozzájutás megszervezése,
- családgondozás, a családban jelentkező működési zavarok, illetve konfliktusok megoldásának elősegítése,
- A gyermek családban nevelkedésének elősegítése, a gyermek veszélyeztetettségének megelőzése érdekében a gyermek igényeinek és szükségleteinek megfelelő önálló egyéni és csoportos speciális szolgáltatások és programok:
 - utcai és lakótelepi szociális munka,
 - kapcsolattartási ügyeletet, ennek keretében közvetítói eljárás,
 - gyermekvédelmi jelzőrendszeri készenléti szolgálat (krízistelefon),
 - jogi tájékoztatás, fejlesztő pedagógiai és pszichológiai tanácsadás,
 - családkonzultáció, családterápia, mediáció, esetkonferencia.
- közösségi, egyéni és csoportos programok szervezése,
- a tartós munkanélküliek, a fiatal munkanélküliek, az adósságterhekkel és lakhatási problémákkal küzdők, a fogyatékosokkal élők, a krónikus betegek, a szenvedélybetegek, a pszichiátriai betegek, a kábítószer-problémával küzdők, szociálisan rászorult személyek és családtagjaik számára tanácsadások nyújtása,
- a családon belüli kapcsolaterősítést szolgáló pár- és családkonzultáció, közösségépítő, konfliktuskezelő, mediációs programok és szolgáltatások,
- nehéz élethelyzetben élő családokat segítő szolgáltatások,
- Utcái szociális munka: az utcán tartózkodó hajléktalan személy helyzetének, életkörülményeinek figyelemmel kísérése, szüksége esetén ellátásának kezdeményezése.
- Nappali ellátást keretében biztosított szolgáltatások köre:
hajléktalan személyek számára nappali melegedő működtetése.

➤ **Fióka Család- és Gyermekjóléti Központ**

A központ feladata a gyermek családban nevelkedésének elősegítése, a gyermek veszélyeztetettségének megelőzése érdekében a gyermek igényeinek és szükségleteinek megfelelő önálló egyéni és csoportos speciális szolgáltatásokat, programokat nyújtani.

A gyermekjóléti központként működő telephelyen felsőfokú szociális végzettségű esetmenedzserek, pszichológus, jogász, fejlesztő pedagógus végzettségű tanácsadók és középfokú szakirányú végzettségű szociális asszisztensek végeznek segítő szociális munkát.

A gyermekvédelmi hatósági eljárásokban közreműködő szakemberek segítséget nyújtanak a kiskorú gyermeket nevelő család tagjainak számára, mindenkor szem előtt tartva a család autonómiáját, ugyanakkor érvényre juttatva a családban nevelkedő gyermekek mindenek feltett álló érdekét. A központ esetmenedzserei gyermekvédelmi gondoskodás keretébe tartozó hatósági intézkedésekhez kapcsolódó, a gyermekek védelmére irányuló tevékenységet látnak el.

Speciális szolgáltatások és tanácsadások

- kapcsolattartási ügyelet, mediáció
- gyermekvédelmi jelzőrendszeri készenléti szolgálat
- utcai és lakótelepi szociális munka
- kórházi szociális munka
- jogi tanácsadás
- pszichológiai, mentálhigiénés, életvezetési, pár- és családkonzultációs, családterápiás és fejlesztő pedagógiai tanácsadás

➤ **Munkanélküli Fiatalok Tanácsadó Irodája – MUFTI**

A Család- és Gyermekjóléti Központ része a Munkanélküli Fiatalok Tanácsadó Irodája, melynek legfontosabb szolgáltatása az információs szolgáltatás és tanácsadás. 16-25 éves korú munkanélküli fiataloknak segítenek a munkavállalással és továbbtanulással kapcsolatos kérdéseik megoldásában. Támogatást nyújtanak az álláskeresésben, különböző tanácsadásokat biztosítanak, továbbá tematikus klubokat és tanfolyamokat szerveznek, segítve ezzel a munkába állást.

6. IFJÚSÁGKUTATÁS EREDMÉNYEI

2016. május-november között a XV. kerületben ifjúságkutatás készült, melynek legfontosabb eredményeit mutatjuk be.

A kutatás módszertana

Kutatásunk kvalitatív és kvantitatív módszerből álló, több lépcsős, komplex társadalomtudományi vizsgálat. A kvantitatív szakasz folyamán négy alkalommal vizsgáltuk a kerület lakosait. Két kerületi rendezvényen összesen nagyjából 300 főt kerestünk meg azzal a kéréssel, hogy töltsék ki a rendelkezésükre bocsátott önkitöltős kérdőívet. A kerületben tanuló fiatalok között végzett tavaszi felvétel során 82 kiértékelhető kérdőívet találtunk és tudtunk feldolgozni. A tanulói mintából kapott eredmények jól közelítik a kerület iskoláiban tanulók véleményét, de a kutatás nem reprezentatív a kerület iskoláiban tanuló 9–12. évfolyamos tanulókra.

A kerületben élők körében 2016. október–november hónapban mintegy 150 egyént kérdeztünk meg – véletlen kiválasztáson alapuló, *kvótás sétálás* módszer segítségével, kérdezőbiztosok közreműködésével –, melyből 134 kérdőív volt érdemben felhasználható.

A kvalitatív fázisban négy fókuszcsoportos beszélgetést szerveztünk 2016. október folyamán, melyek közül kettő a célcsoportot, tehát a 14–29 éves fiatalokat, egy-egy pedig a célcsoport szüleit, valamint a fiatalokkal foglalkozó szakembereket célozta meg.

A kvantitatív szakasz legfontosabb eredményei:

- A kerületi rendezvényekkel kapcsolatban minden csoportban megkérdeztük, hogy milyen gyakran látogatnak ilyen jellegű eseményeket. A rendezvényen részt vevőknél azt tapasztaltuk, hogy általában évente vagy évente néhányszor járnak hasonló jellegű kerületi rendezvényre. A tanulói és sétálói mintán is teszteltük ezt az indikátort, azonban ez esetben az utolsó válaszkategória az volt (a „most vagyok itt először” helyett), hogy sosem jártak kerületi rendezvényen – ezt állította a megkérdezett tanulók kétharmada (65,9 százalék), illetve a sétálók több mint egyharmada (35,8 százalék). Akik jártak már ilyen eseményen, azok átlagosan évente egyszer vesznek részt a XV. kerületi önkormányzat által szervezett rendezvényen, függetlenül a minta összetételétől.
 - A nagyrendezvényen az átlagéletkor kerekítve 48 év volt.
 - A kerületi rendezvényekről leginkább „szájhagyomány” útján tájékozódtak a megkérdezettek, majdnem egyharmaduk (31 százalék) barátjától vagy ismerősétől szerzett tudomást azokról.
 - A rendezvényeken megkérdezett válaszadók összesen 92 százaléka tartotta pozitívnak a rendezvényt.
 - A legtöbben (45,1 százalék) csak délután, a megkérdezettek jóval több mint egyharmada (39,6 százaléka) egész nap jelen volt a rendezvényen, legkevesebben csak a délelőtti programokon vettek részt (15,4 százalék).

- A megkérdezettek több mint fele (51,2 százaléka) évente vagy évente néhányszor látogat kerületi rendezvényeket, azonban majdnem a megkérdezettek egynegyede ennél gyakrabban.
- A saját életszínvonal megítélésében dominánsan a középső kategóriákat jelölték meg a rendezvényeken megkérdezettek, a marginális vagy a „nonkonform” szélső három kategóriát sem negatív, sem pozitív irányban nem jelölték 12 százaléknál többen. Az alsóbbnak tekinthető négyes és ötös kategóriát összesen 40 százalék; a felsőbbnek tekinthető hatos és hetes kategóriát 36,5 százalék jelölte meg. A tanulói mintát tekintve közel azonos eloszlást tapasztaltunk.
- A fővárosi és a kerületi önkormányzat tevékenységét kiválónak mintegy 17 százaléknyi, közepesnek kb. 30 százalék körüli kérdezett ítélte, elégségesnek pedig 8–8 százaléka. Ezzel szemben elégtelennek kétszer annyian tartották a fővárosi önkormányzat tevékenységét a 15. kerületihez képest, ezzel együtt pedig jónak kb. 10 százalékkal többen titulálták a 15. kerületi önkormányzat tevékenységét a fővárosihoz képest.
- Akik a fiatalkor alsó határát relatíve idősebb korra teszik, azok a felső határát is idősebb korra határozzák meg, míg akik a fiatalság kezdetét korai időpontra teszik, azok a befejeződését is előbbre prognosztizálják. Mind a fiatalkorba való „belépés”, mind a „kilépés” esetében elmondható, hogy minél fiatalabb volt a megkérdezett, annál alacsonyabb „korhatárt” határozott meg, általában kisebb szórással:

A fiatalkor-intervallum meghatározásainak átlagai és szórásai az összes mintán

	Májusi nagyrendezvény	Augusztusi nagyrendezvény	Sétálók	Tanulók
átlag „belépés”	10,5	12	14	10,5
„belépési” szórás	6,4	6	6	6,5
átlag „kilépés”	32	35,5	33	23
„kilépési” szórás	16,5	20,6	10,7	9,7

Forrás: nagyrendezvényes, sétálói és tanulói kérdőív.

- A tanulók több mint fele (58,3 százalék) úgy tartja, hogy az a fiatal, aki iskolába jár; további 19,4 százalék úgy véli, hogy az számít fiatalnak, aki annak érzi magát; 11,1 százalékuk pedig úgy, hogy az a fiatal, aki eljár szórakozni. A családdal (házasság, gyerek), illetve az önállósággal (szülővel való együtt élés, saját lakás hiánya) összefüggő kategóriákat kevesen választották (ezt a négy lehetőséget kevesebb mint 13 százalék választotta összesen).
- A tanulók és a sétálók jóval pesszimistábbak a fiatalok döntéshozásba való beleszólási lehetőségeivel kapcsolatban, mint rendezvényen részt vevők. A rendezvényen részt vevők is elsősorban a kerülettel kapcsolatos véleményeiket fejezték ki pozitívabban az attitűdskálákon, az országos és fővárosi döntéshozatal fiatalokkal kapcsolatos munkáját minden csoportban negatívan értékelték.

A fiatalok „politikai súlyával” kapcsolatos megítélések átlagai a rendezvényen részt vevők mintájában

	Mennyire ért egyet: Az országos döntéshozásban a fiatalok érdekei hangsúlyosan jelennek meg	Mennyire ért egyet: A fővárosi döntéshozásban a fiatalok érdekei hangsúlyosan jelennek meg	Mennyire ért egyet: A XV. kerületi döntéshozásban a fiatalok érdekei hangsúlyosan jelennek meg	Mennyire ért egyet: A XV. kerületi fiataloknak megfelelő mértékű beleszólásuk van a helyi közügyekbe
„sétálói” átlag	1,8	1,8	2,2	1,9
„augusztusi” átlag	2,2	2,1	2,7	2,3
„májusi” átlag	2,1	2,1	2,4	2,4
„tanulói” átlag	1,7	1,9	2,1	1,9

Forrás: nagyrendezvényes, sétálói és tanulói kérdőív.

- A fiatalság legnagyobb problémájának a devianciákhoz kapcsolódó komponenseket tekintik a megkérdezettek, leginkább a kábítószeres térnyerését, majd a bűnözést, végül pedig az alkohol elterjedését. A legkisebb problémaegyüttesnek érzékelt csoport a fiatalok más közösségekkel való érintkezésével, vagyis a multikulturalizmussal kapcsolatos.
 - Az objektív, strukturális anomáliákat általában nagyobb problémának érzik a kerületi fiatalok esetében, mint a teljes fiatal populáció körében, ami arra enged következtetni, hogy a XV. kerületiek „saját fiataljaikra” alapvetően pozitívabban tekintenek, mint az „átlagra”. A tanulók leginkább abban a dimenzióban különböznek a többi csoporttól, hogy hogyan kezelik a devianciafaktorokat, kifejezetten az alkohol elterjedését.
- Az ifjúsági iroda szükségességét minden csoport elismerte majdnem teljes mértékben, egyedül a tanulói mintában volt nagyobb arányú szkepticizmus (24 százalék). Abban viszont szinte konszenzus volt a csoportok között, hogy egy ilyen jellegű közösségi helyen kiemelten fontos, hogy a jelenlévő fiatalok aktívan részt vegyenek a programok szervezésében, alakíthassák az ifjúsági iroda profilját, mindezt úgy, hogy minél inkább magukénak érezzék azt.
- A tanulók-fiatalok (direkt módon érintettek) és az idősebb korosztály (indirekt módon érintettek) elvárásai nem egyeznek a közösségi hely kapcsán. Bár –

elsősorban a politikával kapcsolatban – a függetlenség kitüntetett szerepet játszik, a tanulók ezt *mindenkire* vonatkoztatják, tehát a „felnőttvilágra is”, a felnőtt korosztály pedig rendkívül fontosnak tartja a felnőtt-kontrollt, leginkább a szakemberek kontrollját, amit a viszont inkább elutasítanak/elutasítanak a tanulók.

- Készítettünk egy összesítő táblát, ahol a közösségi helyre vonatkozó elvárások prorizálásának átlagait adtuk össze. Mivel a tanulók adták a legheterogénebb válaszokat, illetve, minthogy elsősorban számukra készül ez az intézmény, az általuk adott átlagértékeket *kétszeres szorzóval* számoltuk.

Végső rangsor az attribútumok fontosságának szempontjából

Végső rangsorszám	Attribútumok	Átlagértékek összege
1.	A közösségi hely a politikától függetlenül működjön.	14,4
2.	Legyenek munkavállalást, elhelyezkedést, életvezetést segítő programok a közösségi helyen.	13,9
2.	A közösségi hely a vallástól, az egyháztól függetlenül működjön.	13,9
3.	A közösségi hely a fiatalok igényei szerint legyen nyitva.	13,6
4.	A közösségi hely programjainak kitalálásában, megtervezésében a fiatalok aktívan részt vehessenek.	13,5
4.	A közösségi hely sporteszközökkel jól felszerelt legyen.	13,5
4.	A közösségi hely az iskolától függetlenül működjön.	13,5
4.	Fiatalok számára közösségi hely a 15. kerületben.	13,5
5.	Fiatalokkal foglalkozó szakemberek dolgozzanak a közösségi helyen.	13,2
6.	A közösségi hely hétvégén is nyitva legyen.	13,1
6.	A közösségi hely informatikai eszközökkel jól felszerelt legyen.	13,1
7.	Sok kisebb közösségi hely legyen, elszórta a kerületben.	12,8

Forrás: tanulói, sétálói és augusztusi nagyrendezvényes kérdőív.

- Szemben a rendezvényen részt vevők mintájával, a tanulók inkább nem értettek egyet azzal, hogy az önkormányzatnak hangsúlyosabban kellene fellépnie a fiatalok helyben tartása céljából.
- A kerületi intézmények megítélésében nem volt jelentős különbség a tanulók és a rendezvényen részt vevők között. A tanulók az alkalmasság és a felszereltség dimenziójában is negatívabban értékelték az iskolákat, mint a rendezvényen részt vevők, de a könnyűzenei koncertterek megítélése is eltérő, kritikusabb a középiskolások körében.

A kvalitatív szakasz legfontosabb eredményei:

A kvalitatív szakasz során négy fókuszcsoportos beszélgetés készült, kettő fiatalokkal, egy szülővel, egy pedig szakértővel.

- A kerület képe alapvetően pozitív: a biztonság és az otthonosság kapcsolódott hozzá. Kevés megszólaló volt egyértelműen kritikus a kerülettel kapcsolatban, az egyik fiatal megszólalónk azonban a városi környezet elidegenítő volta és a kevéssé ifjúságbarát környezet asszociációit jelezte.
 - Gyakran és hangsúlyosan felmerültek a kerülettel kapcsolatban a fogyasztásnak teret adó intézmények, ez egy fontos tanulsága lehet a kutatásnak, ugyanis úgy fest, hogy a fiatalok mentális térképében a plázák, a boltok és a szolgáltató intézmények fontos helyet kapnak.
 - Több fiatal megszólaló is említette a jó közlekedést, a különböző helyszínek jó megközelíthetőségét.
- A fiatalsággal kapcsolatos asszociációk szintén a szabadidő, illetve adott esetben annak hiánya mentén strukturálódtak, és ezen a téren nem volt csoportkonszenzus. Csoportokon belül is igen eltérő vélekedésekkel találkoztunk, volt olyan megszólaló, aki a bulizást kapcsolta a fiatalsághoz, mások viszont a leterheltséget.
- A szabadidővel kapcsolatban inkább annak hiánya keretezte az asszociációkat, főképp iskolai túlterheltség érzetével összefüggésben.
 - A gyerekek iskolai túlterheltségét a szülők is érzékelték.
- A kora reggeli iskolakezdést konszenzuálisan mindenki negatívan ítélte meg, illetve látványosan kirajzolódott a fiatalok azon vágya, hogy a hangsúlyosabban tanulandó tárgyakat maguk, és szabadabban választhassák meg.
- A szabadidő eltöltése részben a passzív pihenés, részben pedig a közösségi aktivitás mezejében értelmeződik, azonban a performatív kultúra fogyasztásának elemei részben a passzív, magányos tevékenységek közé sorolódnak (főleg a filmek, sorozatok nézése kapcsán, bár a moziba járás többeknél ezt árnyalja), míg a közösségi tevékenységek gyakran a kommunikatív cselekvés mezejében és a bulizásban érvényesülnek.
 - Míg az egyik csoportban a buli, a másikban inkább a sport és az egyéb extrakurrikuláris tevékenységek kapcsolódtak főképp a szabadidő mezejéhez, azonban a közösségi tevékenységek hangsúlyos volta mindkét csoportban megjelent (különbség, hogy míg az egyikben az otthoni sorozatnézés, a másikban a közös moziba járás jelent meg a médiafogyasztás fő elemeként).
- Míg a fiatalok csoportjaiban szinte szóba sem került a modern technológia a szabadidő eltöltésének módjaként (ez valószínűleg azt jelenti, hogy számukra a technológia inkább eszközként, nem önmagában vett tevékenységként értelmeződik), a szülők csoportjában megjelent a tipikus, a technológia-szkeptikus narratíva, miszerint a technológia használata korlátozandó, mert ez a hasznos tevékenységek végzését gátolja.

- A Pólus Centert leszámítva, a közösségi szabadidő-eltöltés szempontjából nem nagyon tudtak a fiatalok vonzó helyeket említeni a kerületben, amely egyébként az egyik csoport fiataljainak központi, bár ellentmondásosan megítélt helyeként jelent meg.
- A kerületen kívüli szabadidő-eltöltés főleg a szórakozás, kisebb részt az étkezés dimenziójában értelmeződött, többen is jelezték, hogy kedvenc éttermeikért hajlandók még többet utazni.
- Kerületi intézményeket, a mozit (és a plázát) és bizonyos sportolási lehetőségeket (az egyik csoport például kifejezetten pozitív kontextusban említette a korcsolyázási lehetőségeket) leszámítva szinte senki sem említett.
 - A kerületben alapvetően a tömegközlekedési csomópontokat említették, illetve az iskolákhoz közeli parkokat, amelyek a közös („bandázós”) tevékenységeknek helyet tudnak biztosítani, mint jellemző terepei az időtöltésnek.
 - A mozi szerepe különösen jelentős a fiatalok mentális térképében, azonban, úgy tűnik, volna igény egyéb típusú helyekre is, illetve az anyagi korlátok a moziba járás kapcsán is felmerültek.
- A szórakozóhelyek kapcsán főképp a Deák tér és környéke, illetve a belvárosi bulinegyed jellemezhető kiemelt helyszíneként a megszólaló fiatalok mentális térképében.
 - A fiatalok véleményei megoszlottak aszerint, hogy feladnák-e kedvenc helyeik látogatását, ha a kerületben is lennének hasonlóak, általában azok válaszoltak nemmel, akiknek kerületen kívüli baráti körül van, illetve ahol a már létező helyek szubkulturális közösséget teremtettek. Mindazonáltal abban konszenzus volt, hogy kívánatos lenne több kerületi szórakozóhely is.
 - A szülők részéről is felmerült igényként, hogy kerületen belül is legyen a fiatalok számára szórakozóhely, mert az biztonságosabb, és éjjel a szülő számára is könnyebben megközelíthető.
 - Nagyon fontos szempontként merül fel a kerületi intézményekkel szemben az elérhető ár. A gyerekek és a szakértői csoport mellett a szülők csoportjában is felmerült a pénztárcabarát jelleg fontossága
- A kerületi rendezvények, városnapok egyáltalán nem tűntek vonzónak a fiatalok számára, senki sem érezte magát megszólítva. Ezzel kapcsolatban felmerült a résztvevők körének távoldató volta is, a tömeg, illetve a részeg emberek jelenlétével magyarázva.
 - A leginkább sikeresnek tűnő csatornának a Facebook tűnik a rendezvényekkel kapcsolatos kommunikációra, ezen kívül csak a már folyó események észrevételét említették a fiatalok, tipikusan a főtér helyszíne kapcsolódik ezekhez.
 - Igények szintjén egy szabadtéri, koncerteket kínáló, a Budapest Parkhoz hasonlítható hely létrehozása jelent meg, mely télen fedett helyszínnel

maradhatna nyitva, illetve egy fiatalok számára vonzó strand igénye, valamint sportolási lehetőségeket kínáló rendezvények, sportnapok ötlete merült fel az egyik csoportban.

- Az alkohol-, dohány- és egyéb drogfogyasztás a fiatalok percepciója szerint is általános és problematikus. Emellett problémaként a társas beilleszkedéssel kapcsolatos elemek jelentek meg.
 - Ezek mellett a felelőtlen, és túl korán kezdett szexuális élet is felmerült az egyik fiatal csoport beszélgetésében, többeknek is volt abortuszon átesett ismerőse, azaz minden bizonnyal a szexedukáció színvonalán is érdemes lehet emelni.
- Tipikusan a helyi fiatalok problémájaként értelmeződött az egyik fiatal csoportban a fiatalokkal szembeni ellenséges lakókörnyezet.
- A szülők csoportjában a munkanélküliség, a közösségi helyek hiánya és – újfent – az iskolai túlterheltség merült fel (némiképpen konfliktusosan, ugyanis a tanulás fontossága is említésre került), valamint a kiszámíthatatlanul változó köznevelési rendszer.
- Minden fiatal kifejezetten elutasítóan viszonyult a politikához, a tipikus percepciók a viták, összekülönbözések által keretezett negatív asszociációkhoz kapcsolódtak. Senki sem érezte, hogy bele tudna szólni az őket érintő ügyek alakulásába, egyedül a választásokon való részvétel merült fel a közügyekbe való (mégoly alacsony hatásfokú) beleszólási lehetőségként. A tanári sztrájkokkal kapcsolatban ugyancsak elutasító narratívák jelentek meg.
- A fiatalok elvárásai a közösségi helyekkel kapcsolatban főképp a szórakozás mezejében értelmeződtek.
 - A szülők csoportjában egy késő estig nyitva tartó hely képe rajzolódott ki, ami a szabadidős programok mellett a hátrányos helyzetű fiatalok felzárkóztatásában is szerepet vállalhatna, ezzel összhangban ők a pedagógusi szerepet látják fontosabbnak.
- A tanulás minden formája a fiatalok számára erősen összekapcsolódik a formális oktatás kereteivel, míg a nonformális elemek, a közösségi szolgálat a munka viszonylatában értelmeződnek.
- A szervezett ifjúságban van vágy és kapacitás a közösségi élet szervezésére, ezt azonban mindenképpen a szélesebb körök számára is vonzóvá kell tenni.
- Moderátori kérdésre a megszólított fiatalok mindegyike pozitívan nyilatkozott egy ifjúsági iroda létrehozásával kapcsolatban. Fontos elvárásként jelent meg a benne dolgozók megbízhatósága, a mások előtti titoktartás, és főleg a pszichológiai segítségnyújtás igénye merült fel. Az egyik csoportban emellett a pályatanácsadás is felmerült igényként.
 - A szülői csoportban is egyértelműen lándzsát törtek egy iroda szükségessége mellett. A szülők semmiképpen sem korlátoznák a hatókörét kizárólag kerületi fiatalokra, alapvetően szolidarisztikus szemlélettel álltak a működéséhez, már

csak azért is, mert – mint korábban említettük – fontosnak vélték a hátrányos helyzetű gyerekek felzárkóztatását (jöjjenek akár a kerületen kívülről is). A messzebről jövő fiatalok esetén inkább elfogadhatónak vélik a fizetség kérését, de mind a megvalósíthatóság, mind az ez által közvetített üzenet miatt nem tartják ezt jó ötletnek. A szülők fontosnak vélték az iskolával integrált működést, azaz a tanítók, tanárok feladatának vélték a gyerekek bevezetését a programokba. Moderátori felvetésre elképzelhetőnek vélték a sávos működést, azaz, hogy a fiatalabbaknak korábban kellene elmenniük. A programok szervezését (a fiatalok vélekedésével ellentétben) inkább szakemberekre hagynák (a fiatalokkal való konzultációval).

- A szakértők körében konszenzuálisan negatív, pesszimista a fiatalok, a fiatalság mint élethelyzet megítélése. Ennek oka lehet az is, hogy a szakértők jellemzően ilyen helyzetekben találkoznak a fiatalokkal, azaz eleve a „problémás” fiatalok vannak a figyelmük fókuszában, illetve a „problémás” helyzetekben találkoznak velük.
- A szakértők véleménye szerint az online terek egyértelműen elválaszthatók az offline területektől, ezért nemkívánatosak. A vonatkozó hazai és nemzetközi szociológiai kutatások ezen vélekedéseket azonban nem támasztják alá.
- A közösségi és szabadidős helyek működésével kapcsolatos igényfelmérés kudarcát több szakértő is említette. Megoldásként az autonómabb, szabadabb közösségi helyek létrehozását javasolták. Másik problémaként a piaci alapú működés merült fel, amely számos fiatalot kizár a hozzáférésből.
 - A vonzó helyek nem feltétlenül infrastrukturális fejlettségük, inkább érdekességük, vonzóságuk miatt nyerték el státuszukat szakértő alanyaink szerint. Több megszólaló szerint is egy kerületi gyárépület lehetne megfelelő helyszíne egy kerületi ifjúsági központnak.
 - A szakértők egy újpalotai központú, hálózatos ifjúsági intézményrendszert tartanak kívánatosnak.
 - A tervezett közösségi helyek tehát mindenképpen minden fiatal számára megközelíthetőnek kell lennie, illetve, amiben konszenzus volt a szakértők körében is, nyitottnak, a fiatalok által autonóm módon irányíthatóknak.
 - A meglévő keretek között is vannak a szakértők szerint követendő kezdeményezések (a KOMA tanodaprogramját említették), azonban egy másik megszólaló az ezeket érő adminisztratív korlátokra hívta fel a figyelmet, összességében a szakértők azonban eléggé optimisták voltak a kerületi lehetőségekkel kapcsolatban.
- A fiataloknak szóló intézmények kapcsán a szakértői csoportban egy nyitott, alulról szerveződő, interkulturális közösségi hely szelleme rajzolódott fel.
- A kutatás legfontosabb eredményeként az alábbi SWOT-analízis foglalja össze a kerülettel kapcsolatos asszociációkat és a létrejött értelmezési keretet.

Erősség	Gyengeség
<ul style="list-style-type: none"> • pozitív attitűdök a kerület felé • a kerületi fiatalság körében a kerület pozitív(abb) megítélése Budapest egészéhez képest • erős kötődés, identitás a lakóhelyhez • a szakemberek szükségessége, pozitív megítélése a megkérdezettek körében • az intézményi ellátottsággal, annak alkalmasságával és felszereltségével – pár kivételtől eltekintve – relatíve magas elégedettséget tapasztaltunk 	<ul style="list-style-type: none"> • az iskolák nagyon negatív megítélése • alacsony érdekérvényesítőkészség-percepció • a kerületi rendezvények iránti alacsony érdeklődés • a fiatalok körében még súlyosabb ez az álláspont • a tanulónak összesen 13,5 százaléka tartja teljes mértékben megfelelőnek a könnyűzenei koncertek számára alkalmas koncertterek számát a kerületben • a szórakozási lehetőségeket viszonylag alacsony szinten érzékelik a fiatalok a kerületben

Lehetőség	Veszély
<ul style="list-style-type: none"> • a döntéshozásba való beleszólás területén a kerületi értékek (ha alacsonyok is általában véve) magasabbak, mint budapesti szinten • a szervezett ifjúságban van vágy és kapacitás a közösségi élet szervezésére, ezt azonban mindenképpen a szélesebb körök számára is vonzóvá kell tenni. • az ifjúsági iroda létét a megkérdezettek fontosnak vélik • az ifjúság számára kialakítható helyszín támogatása • a szórakozási lehetőségek megteremtését támogatják a megkérdezettek (még az idősebb korosztály is) • a diverzitásban rejlő erőforrások kihasználása 	<ul style="list-style-type: none"> • csökkenő létszámú lakosság • a fiatalok elhagyják egy időre a kerületet • az érintett kört nem érik el az intézkedések • relatíve magas arányú a vidékről bejáró tanulók aránya, esetlegesen probléma lehet a közlekedés szempontjából • az ifjúsági iroda nem fogja teljesíteni az elvárt feladatát • az ifjúsági iroda esetleges rossz elhelyezése • a civil szerveződés adminisztratív korlátai • a segítő szakemberek motivációja, fizetése

A teljes kutatási tanulmány megtekinthető az önkormányzat honlapján, a <http://www.bpxv.hu/ifjusagi-ugyek> oldalon.

7. XV. KERÜLETI ÖNKORMÁNYZAT HOSSZÚ TÁVÚ STRATÉGIAI FELADATAI (2017-2024.)

Az önkormányzat tevékenységének meghatározása, működő prioritások megfogalmazása az alábbi területeken:

1. Oktatás, nevelés, képzés, tehetséggondozás, sport
2. Önszerveződés, közéletben való részvétel, demokrácia, esélyegyenlőség, érdekérvényesítés, érdekképviselés
3. Pályaválasztás, munkavállalás
4. Ifjúsági mobilitás, nemzetközi kapcsolatok
5. Kultúra, szabadidő, információs lehetőségek, közösségi terek és infrastrukturális fejlesztések
6. Egészségtudatos magatartás, családok segítése, mentálhigiéné
7. Környezetvédelem, környezettudatosság
8. Gyermekek- és ifjúságvédelem, bűnmegelőzés és közbiztonság

A továbbiakban a fenti területeken jelenleg végzett önkormányzati feladatokat mutatjuk be. Az önkormányzat stratégiai célja, hogy a megfogalmazott, jól működő tevékenységeket továbbra is fenntartsa, támogassa és működtesse, továbbá mindezek kiváló alapot jelenthetnek a koncepcionális célok megvalósításához.

7.1. Oktatás, nevelés, képzés, tehetséggondozás, sport

Kerületi iskolák tanulóinak nyújtott támogatások

Jelenleg a jogszabályoknak megfelelően az önkormányzat nem működtet oktatási-nevelési intézményt, de 2016 évben az alábbi módon támogatta és segítette a diákokat:

- Diáksport szervezetek éves működési támogatása – 6-18 éves korosztály
- Nyári napközis táboroztatás – 6-14 éves korosztály
- XV. kerületi Diákolimpia – 6-18 éves korosztály
- „Élen a tanulásban, élen a sportban” önkormányzati elismerés – 10-18 éves korosztály
- „Kerület Kiváló Sportolója” önkormányzati elismerés – 12-21 éves korosztály
- SNI pályázat – 3-23 éves korosztály
- Tanulmányi ösztöndíj pályázat – általános iskola 5. évfolyamától a felsőoktatás mesterképzéséig
- Nyelvvizsga pályázat – a kerületi középiskolában tanuló diákoknak a 23. életévük betöltéséig
- Kerületi tanulmányi versenyek támogatása – általános és középiskolai tanulók
- Bursa Hungarica Felsőoktatási Önkormányzati Ösztöndíjrendszer – felsőoktatásban részt vevő hallgatók

A fenti célokra az önkormányzat több mint 50 millió forintot fordított 2016 évben.

Sport

Az önkormányzat fontosnak tartja a sportot, ahogy ez a sportkoncepcióban is szerepel: „A sport a XV. kerületben is több területen jelenik meg. A sport célként megfogalmazható a közoktatásban, mint a tanórai keretben megjelenő testnevelés, minden napos testnevelés, illetve a tanórai kereteken kívül megjelenő diáksport, legyen annak kerete szakkör, vagy Diáksportkör, Diáksport Egyesület.

A sport egyre fontosabb és népszerűbb területei a szabadidősport, illetve a különböző sportágakban, mozgásformákban megjelenő tömegsport rendezvények...

...A sportkoncepció, a kerület sportéletének szereplőivel összhangban azon a szakmai véleményen van, hogy a kerületnek igenis feladata a versenysport-, akár az élsport támogatása is, hiszen a versenysportot, vagy az élsportot eszközként értelmezve számos területen lehet segítségére a kerület egyéb területeken megfogalmazott céljainak elérésében.”

A sportkoncepcióban részletesen kifejtett mindhárom területet támogatja az önkormányzat:

- Iskolai testnevelés és diáksport,
- Szabadidő- és tömegsport,
- Verseny- és élsport.

„A törvény szerint az önkormányzatoknak nincs kötelező direkt feladata a sportban, ugyanakkor egyes becslések szerint az önkormányzati szféra még mindig mintegy kétszer akkora mértékben finanszírozza a sportot, mint az állam...

...Mindezek mellett az önkormányzat vállalt feladata a sportban általában a sportolás infrastrukturális feltételeinek segítése, biztosítása, a létesítmény, a megfelelő számú és felkészültségű szakember kiképzése és sok esetben foglalkoztatása, fizetése, valamint egy működő és az élősportot segítő szervezeti rendszer felépítése és működtetése...

...A XV. kerületi önkormányzat is mindig fontosnak tartotta, hogy valamiféle háttérrel, biztonságot nyújtson a kerület sportéletének és ezt így gondolja most is.” *(Budapest Főváros XV. kerületi Önkormányzat Sportkoncepciója 2017-2021.)*

Az önkormányzat is jelentős forrásokat biztosít direkt és indirekt formában a kerületi sport támogatására és ez a szándék a jövőben is megvan.

Egyes kiemelt sportszervezetek részére az önkormányzat éves működési támogatást biztosít, továbbá egyéb sporszervezetek pályázat keretében kaphatnak támogatást.

2016 évben az önkormányzat több mint 150 millió forinttal támogatta a kerületi sportot direkt módon, továbbá mintegy 140 millió forint támogatást biztosított közvetett módon, kedvezményes bérleti díj formájában. A kerületben szinte nincs olyan terület a sportban, mely ne kapna valamilyen formában támogatást (versenyekre, táborokra, működésre, kedvezményes teremhasználatra, stb.).

Diákolimpia

Az önkormányzat önként vállalt feladatként szervezi és finanszírozza a XV. kerületi diákolimpiát. A versenysorozat eseményei a kerületi igényekhez, a budapesti, valamint az

országos diákolimpia versenykiírásaihoz igazodva, felmenő rendszerben hat korcsoportban, és mindkét nemben kerül kiírásra.

A kerületi tanulók a következő sportágak versenyein vehetnek részt: asztalitenisz, atlétika, darts, duatlon, floorball, játékos sportverseny, karate, kézilabda, kispályás labdarúgás, kosárlabda, röplabda, sakk, sportlövészet, teremlabdarúgás, tollaslabda, úszás, ügyességi váltóverseny.

Természetesen az óvodás korosztály számára is biztosított a sportolás lehetősége – az életkori sajátosságaikhoz igazodva – játékos sportverseny, futóverseny, labdarúgó bajnokság és duatlon formájában.

2016 évben közel 4000 gyermek és fiatal vett részt a kerületi diákolimpián.

7.2. Önszerveződés, közéletben való részvétel, demokrácia, esélyegyenlőség, érdekérvényesítés, érdekképviselet

A közéleti aktivitás fontos dimenziója a civilszervezeti tagság. Az országos adatok szerint a fiatalok kevesebb, mint hatod része rendelkezik valamilyen szervezeti tagsággal (15%). (Forrás: Nemzeti Ifjúsági Stratégia) A legpreferáltabbak a sportegyesületek, a sportklubok és az egyházi szervezetek. A még értelmezhető sávban találhatóak a kulturális, hagyományőrző csoportok, valamint a diák- és az önkéntes szervezetek.

7.2.1 XV. kerületi GYIÖK

Az XV. kerületi **Gyermek- és Ifjúsági Önkormányzat** (a továbbiakban: GYIÖK) Budapest Főváros XV. kerületi Önkormányzatának köszönhetően több éves hagyománnyal rendelkezik, 1998 óta működik.

A GYIÖK tevékenységét tekintve elmondható, hogy létrejötté óta sokat segített a gyermekek és a fiatalok közéleti nevelésének fejlesztésében, a helyi közösség kialakításában. A fiatalok mind anyagi, mind erkölcsi támogatásukat felhasználva hasznosan és sikeresen dolgoznak, döntéseik átgondoltak. A programok sikere, az eddig végzett tevékenység, a fiatalokat aktív közösségi együttlétre ösztönözték.

A GYIÖK együttműködik az iskolákban működő diákönkormányzatokkal. 2016-ban elindult egy kezdeményezés, diákönkormányzat vezetők, tagok, az azt segítő pedagógusok és a GYIÖK tagjai találkoztak, tanácskoztak. A fórum **KÖR-DÖK** néven működik, a tapasztalatok szerint óriási igény van az ilyen jellegű együttműködésekre, egymás segítésére, így rendszeresen találkoznak a jövőben is a résztvevők, bővítik a szakmai programot.

A GYIÖK a kerületi fiataloknak olyan programlehetőségeket, tevékenységeket biztosít, amelyek az ifjúság szabadidejének tartalmas eltöltését segítik - közvetve a veszélyeztetettség megelőzését is szolgálják. A programokat a fiatalok együtt találják ki, szervezik meg és bonyolítják le, felnőttel segítőkkel.

A GYIÖK támogatja az iskolai diákközösségeket, könnyebben elérve a fiatalokat. Az ifjúság szívesebben fogadja a saját korosztálya által támogatott programokat, prevenciókat.

A GYIÖK az önkormányzat vagy önkormányzat által fenntartott intézmények programjain együttműködő partnerként vesz részt, folyamatos jelenlétével ismerősökként tekint rájuk a kerület ifjúsága.

Az XV. GYIÖK részt vesz a kerületi Kábítószerügyi Egyeztető Fórum és az Ifjúsági Kerekasztal munkájában, jelenlétével, ötleteivel, munkájával segíti, támogatja a fórumok tevékenységét. Nagyobb kerületi programokon az önkormányzat lehetőséget ad arra, hogy interaktív módon bemutatkozzanak, vagy éppen a megelőzésre felhívják a figyelmet.

A fiataloknak nem arra van szükségük, hogy mások képviseljék érdekeiket, vagy hogy mások oldják meg helyettük a problémáikat. Sokkal inkább arra, hogy eszközöket kapjanak erre, hogy önszerveződési lehetőségek birtokába jussanak, és ezzel élni is tudjanak.

Az önkormányzat támogatja a politikai pártoktól független és a vallási elkötelezettségektől mentes ifjúsági szervezetek létrejöttét, működését. A GYIÖK egyik feladata, hogy képviselje a kerületi ifjúságot.

A Gyermekek-, és Ifjúsági Önkormányzat **számos programot, vetélkedőt, bemutatót, tábort szervez a kerület fiataljainak.**

Ennek a diákokból álló önkormányzatnak a munkáját segíti a helyi felnőtt ifjúságsegítő, aki segíti a Gyermekek- és Ifjúsági Önkormányzat ötleteinek kidolgozását és a programok megvalósítását.

A GYIÖK a kerület fiataljainak szakmai képzéseket és tábort szervez, csapatot épít, kapcsolatot épít a többi települési ifjúsági önkormányzattal, illetve a Gyermekek-, és Ifjúsági Önkormányzatok Társaságával.

A kerületi GYIÖK, **diákönkormányzat-vezető képzések fő témái:** kommunikációs tréning, játék és daltanítás módszertana, közösség-elmélet, szociometria, nevelésemélet, demokrácia elmélet, a GYIÖK elméleti, szakmai továbbképzésének rendszere, mi a GYIÖK, mik az alapvető feladataik, kreativitásfejlesztés, rendezvényszervezés, önismeret, emberi értékek, marketingelmélet, vezetésemélet, vitakultúra fejlesztése.

A szervezet kapcsolatot tart a helyi oktatási intézményekkel, az ESZI-vel és tagintézményeivel, a Polgármesteri Kabinettel, a Köznevelési, Közművelődési és Sport Osztállyal, valamint egyéb ifjúságot segítő szervezetekkel.

7.3 Pályaválasztás, munkavállalás

Európai Unió összehasonlításban Magyarországon alacsony a fiatal korosztály munkaerőpiaci aktivitása. A fiatalok alacsony foglalkoztatottsága mellett az ifjúsági munkanélküliség aránya is rosszabb az uniós átlagnál.

Magyarországon a fiatalokra jellemző általában a kilátástalanság, nincs jövőképük, nem tudják, hogy felnőttként majd milyen irányba indulhatnak el. A felgyorsult világnak, a

gyors változásoknak köszönhetően, ha elkezd tanulni a diák egy piacképes szakmát, sokszor az iskola elvégzésével lehet, hogy már munkát sem fog találni azon a területen. Sajnos sok esetben arra kényszerülnek a fiatalok, hogy külföldre menjenek akár ideiglenesen, akár hosszabb távra, ami nehézségekkel és lemondással jár. Később nyelv és egyéb tudással gazdagodva, esetleg némi anyagi megtakarítással térnek vissza Magyarországra, hogy megalapozzák jövőjüket, de sok esetben haza sem jönnek, hosszabb időt töltenek külföldön.

A fiatalok munkaerő-piaci szerepvállalásának sikeressége fontos célja az önkormányzatnak. A jövő munkavállalóinak érdekében már az általános iskolától kezdve a diákmunka, és az első munkába állás buktatóinak megismertetésére, valamint az élethosszig tartó tanulás lehetőségeinek bemutatására kerületünkben ifjúsági információs tanácsadók dolgoznak, valamint közvetlen, vagy közvetett formában munkába állással, tanulással, felnőttképzéssel foglalkozó szolgáltatásokat nyújtanak. Az önkormányzat fenntartásában működő intézményrendszere munkavállalással összefüggő tréninglehetőségeket kutat fel, ajánl, valamint a fiatal munkanélküliek munkavállalói kompetenciáinak fejlesztése érdekében létrejött programokat, kezdeményezéseket ösztönzi. Az állástalanság okozta válsághelyzetek feloldása, valamint a társadalmi beilleszkedési zavarok megelőzése érdekében az önkormányzat az információs rendszer mellett réteg-specifikus szociális szolgáltatásokat szervez, illetve ezek hiányában ilyen jellegű szolgáltatásokat, valamint ezekhez kapcsolódó munkaerő-piaci rehabilitációs programokat kezdeményez.

ESZI Család- és Gyermejkölési Központ Munkanélküli Fiatalok Tanácsadó Irodája (MUFTI)

Az iroda legfontosabb szolgáltatása az információs szolgálat és a tanácsadás. 16 - 25 éves korú hátrányos helyzetű munkanélküli fiataloknak segítenek a munkavállalással és továbbtanulással kapcsolatos kérdéseik megoldásában.

Szolgáltatások:

- álláskeresés segítése, állasközvetítés;
- ifjúsági álláskereső klub;
- pszichológiai és pályaorientációs tanácsadás;
- elhelyezkedési esélynövelő képzések szervezése;
- ifjúsági álláskereső tréning;
- korrepetálás;
- alapfokú számítástechnikai tanfolyam;
- középiskolai prevenciós munka;
- konferenciák, szakmai fórumok szervezése;
- klubok.

Budapesti Kereskedelmi és Iparkamara XV. kerületi Tagszervezete a MUFTI állásbörzéin rendszeresen részt vesz, munkanélküli érdeklődők vállalkozóvá válásához próbált segítséget nyújtani a vállalkozás formájának kiválasztása, előzetes üzleti terv készítése, a várható működési költségek számítása, továbbá egyéb várható feltételek számba vételével.

„Mi üzembe helyezünk, elindítunk, hogy a pályára állj” címmel üzemlátogatásokat szervez a kamara és a MUFTI.

Az üzemlátogatással elsősorban a pályaválasztás előtt álló, pályakezdő, munkanélküli fiataloknak szeretnének segítséget nyújtani. A program célja, hogy egy-egy cég, üzem tevékenységét a résztvevők közelebbről megismerjék, ezáltal szélesebb ismereteket, saját benyomást szerezhessenek az ott folyó munkáról, a munkakörnyezetről, a technológiáról és a betölthető munkakörökről.

Az üzemlátogatásokon a házigazdák a helyszínen, gyakorlatban mutatják be a cég működését, melynek során az érdeklődők végig követhetik a gyártási, termelési folyamat szakaszait és annak egészét. Mindezek során megismerkedhetnek különböző szakmákkal, gépekkel, berendezésekkel, melyek között több olyan is van, amelynek kezelését, az iskolarendszerű képzés során nem, vagy elsősorban az adott cégnél lehet elsajátítani. Az üzemlátogatás során a résztvevők, pálya- és szakma ismerete bővül.

7.4 Ifjúsági mobilitás, nemzetközi kapcsolatok

Az önkormányzat fontosnak tartja a nemzetközi ifjúsági kapcsolatokat, így több testvérvárossal is szoros kapcsolatot ápol:

- Gyergyószentmiklósi Örmény Katolikus Egyesülettel együttműködési megállapodás alapján működik ifjúsági cserekapcsolat. Gyergyói Örmény Kézműves Ifjak Csoportja (GYÖKICS) évente egy alkalommal látogatnak el a kerületbe, illetve Gyergyószentmiklóson szintén évente egyszer ifjúsági találkozót szerveznek, melyen a kerület néhány fiatalja vesz részt.
- A kerületben minden nyáron 2x1 hetes nemzetközi ifjúsági tábor szerveznek az önkormányzat Polgármesteri Kabinet rendezvényszervezői. A 7-7 napos táborban 70-80 fő vesz részt alkalmanként, ahová a következő nemzetek delegálnak fiatalokat:
 - szlovák
 - kárpátaljai magyar
 - erdélyi magyar
 - erdélyi román
 - horvát
 - magyarországi horvát nemzetiségiek
 - erdélyi örmény
 - XV. kerületi fiatalok: Hubay iskolából és a GYIÖK képviselők
- Kulturális találkozók tehetséges gyermekek részvételével. A találkozók évente, ismétlődő jelleggel szerveződnek, meghívás alapján, általában 2-5 naposak, az alábbi városokban:
 - Maroshévíz
 - Donji Kraljavec
 - Tótszentmárton
 - Kassa

- Berlin
- Nemzetközi ifjúsági, sport kapcsolatok
 - Donji Kraljavec – kerületi kosárlabda csapat részvételével
 - Bécs – kerületi futball csapat részvételével
 - Gyergyószentmiklós - kerületi futball csapat részvételével
- Nemzetközi közoktatási együttműködés
 - Maroshévízi Kemény János Líceum (magyar iskolával)
 - Aknaszlatina – Kárpátalja Bolyai Magyar Iskola
 - Donji Kraljavec – Művészeti Iskola
- Nemzetközi kulturális együttműködés
 - XV. Kerületi Fúvós Zenekar és Donji Kraljavec ifjúsági fúvószenekeara között állandó, folyamatos csereprogram működik.

7.5 Kultúra, szabadidő, információs lehetőségek, közösségi terek és infrastrukturális fejlesztések

7.5.1 Önkormányzati és intézményi szinten

Játszóterek

Közparki fejlesztések során az önkormányzat igyekszik több korosztály számára is lehetőséget biztosítani az aktív kikapcsolódásra. Ennek érdekében az új építésű játszótereinket már két korosztály számára terveztetjük, továbbá a terület adottságai szerint fitnessparkokkal, műfüves sportpályákkal, esetenként gördeszkapályával színesítjük a nagyobb korosztály sportolási lehetőségeit. Ilyen kész parkok az Ozmán utcai és a Konytfa utcai rekreációs közparkok is.

A XV. kerületben jelenleg 7 fitness park, 1 futópálya és 27 „dühöngő” sportpálya (gördeszka pálya, kosárlabdapálya, tenispálya, focipálya, tengópálya, tollaslabdapálya, kézilabdapálya, röplabdapálya) működik.

Kerékpárutak létesítése

Kerékpáros infrastruktúra fejlesztés a kerületben legközelebb a Külső Fóti út mentén várható.

A XV. kerületi Önkormányzat Budapest Főváros Önkormányzatával és a Budapesti Közlekedési Központtal közös konzorcium tagjaként részt vett a „Fenntartható közlekedésfejlesztés Budapesten” tárgyú, európai uniós támogatás elnyerését célzó pályázaton.

A pályázat sikeres volt, így a Budapest – Fót kerékpárút 200 M Ft-ra becsült költségű, XV. kerületi szakasza 100%-os támogatást nyert.

A tervezett kerékpárút a lakott területet elérve, a Szilas-pataknál csatlakozik a Régi Fóti úton meglévő kerékpársávokhoz. A kerékpársávok a Régi Fóti úton a Szentmihályi út - Illyés Gyula utcai csomópontig ki vannak jelölve, e csomóponttól azonban nincs a városközpont irányába kijelölt kerékpáros útvonal.

A pályázatban cél az agglomeráció felől érkező kerékpáros forgalom átvezetése a XV. kerületen keresztül a XIV. kerület felé.

A **Csokonai Kulturális és Sportközpont** a kisiskolásoktól a kamaszokon át a családokig várja az érdeklődőket programjaival:

- népdal, népzenei, zenei, mozgásos foglalkozások
- ismeretterjesztő, beavató programok
- táncos programok, koreografált mozgások
- iskolai produkciók befogadása
- szabadidős és ismeretterjesztő programokat: társasjáték szakkör, filmklub, fotószakkör, olasz klub, számítógépes klub, gombfoci klub, íjász klub
- utazó napközis táborok: barlangász, számítógépes, tánc-, karate-, kézműves-, fotó-animációs, kiránduló, filmes, néptánc tábor
- „Páratlan vakáció” ingyenes nyári változatos programok
- ifjúsági közösségi szolgálat szervezése
- erdei és nyári táboroztatás, úszásoktatás
- műjégpályák működtetése.

7.5.2 Az önkormányzat által közművelődési megállapodás keretében támogatott kulturális szervezetek

A XV. kerületi Önkormányzat 2016 decemberében az alábbi ifjúságot érintő szervezetekkel kötött **közművelődési megállapodást** 2017 évre és nyújt anyagi támogatást, segítve ezzel működésüket:

▪ KOMA 08 Kft.

A KOMA 2014 óta – Magyarországon elsőként – közösségi színházként működik a XV. kerületben, a helyi fiatalok bevonásával, aktív, alkotó részvételével készíti előadásait. A közösségi színház szociológia és színház területét ötvöző irányáról különböző országokban már bebizonyították, hogy képes hozzájárulni a szociális nehézségekkel élő, vagy a tehetetlenség állapotába került, jövőkép nélküli fiatalok, közösségek fejlődéséhez. A KOMA emellett az oktatás területén is tevékenykedik, **KOMANODA** nevű programját 2016 szeptembere óta működteti, ezzel erősítve a kerületi fiatalok (köztük főleg hátrányos helyzetűek) mindennapjait is. Segítenek helyt állni a jelenben és a jövőkép kialakításában szociális, művészeti és pedagógus szakemberek közreműködésével. Összefoglalva tehát három területet egyesít, a **művészeti** és **szociális** terület mellett az **oktatást** is beépítette programjába, és így is hozzájárul a fiatalok életéhez.

A közösségi színházban a színházi készségek mellett a csapatmunka, együttgondolkodás, közösséghez való tartozás alapvető szabályainak megismerése is kialakul, illetve a személyes és közösségi változást előidéző készségek is fejlődésnek indulnak. A KOMANOdában pedig a fiatalok közösségé formálásán túl az iskolai és egyéni fejlesztés a cél, nemcsak tanárok, hanem célzottan, az egyén szükségleteinek megfelelően az említett szakemberek mint mentorok bevonásával, akik a lelki folyamatokra is tudnak figyelni.

A közösségi színház a rendező, az őt segítő stáb és a civilek alkotta színészcsapat partnerségén alapul. Az adott közösségből választott színészek a munkafolyamat minden fázisában résztvevő szerepet kapnak, legyen az a forgatókönyv írása, vagy a darab kialakítása.

A közösségi színház lehetőséget nyújt arra, hogy a közösség valós problémáit mutassa be úgy, hogy azt sokkal hitelesebbnek érezzük azáltal, hogy azok mesélik el saját történeteiket a színpadon, akik valóban átélik a megmutatott szituációkat. Ez a módszer képes közelebb hozni a színházban rejlő újabb, alternatív lehetőségeket a helyi, illetve a téma iránt érdeklődő másfelől érkező közönséghez. A civil bevonás következtében természetesen kritikus szemlélet alakul ki társadalmi problémákkal kapcsolatban, ami mellett a közösségi színházban együtt dolgozók arra törekcsenek, hogy ezeknek a problémáknak a közös feldolgozása csökkentse a társadalmi megkülönböztetések mértékét, illetve feloldja a lakosság frusztrációit, az egymás között kialakult konfliktusokat. A Tanoda pedig azt segíti elő, hogy ezek a konfliktusok a későbbiekben visszaszoruljanak, csökkenjenek a hátrányos helyzetűekkel kapcsolatos egyenlőtlenségek.

Közösségi színházi metóduus lényege tehát az, hogy egy adott témában érintett, de színházi, színpadi rutinnal nem rendelkező személyekkel dolgoznak együtt. A témához kapcsolódó saját élmények, tapasztalatok adják az előadás vázát, történetét és a darabban résztvevők valamennyi munkafolyamatnak egyenrangú, alkotó tagjaként vannak jelen.

▪ Szilas Néptáncgyűttes

A Rákospalotai Szilas Néptáncgyűttes a rendszerváltozást követően újjászülető Gazdakör fiataljainak kezdeményezése révén született meg. A főváros XV. kerületében található Rákospalotán a kilencvenes évek elején helyi fiatalok rendszeresen megszervezték a szüreti bálakat, megemlékeztek a nemzeti és egyházi ünnepekről, betlehemezni jártak, elővették és büszkén hordani kezdték nagyszüleik népviseletét. A csoport kezdetben helyi rendezvények alkalmával gyűlt össze, a rendszeres próbák 1997-ben kezdődtek, nem sokkal ezután vették fel a Szilas nevet, amit a Rákospalotához is köthető Szilas-patak ihletett.

A tánccsoport első vezetője Paár Tibor, majd Molnár Sándor lett. 2007 őszétől az egyűttes művészeti vezetője Sikentáncz Szilveszter néptáncpedagógus, Örökös Aranysarkantyús táncos, a Népművészet Ifjú Mestere, a Magyar Állami Népi Egyűttes egykori szólótáncosa, akinek célja azóta is az egyűttes szakmai előmenetelének elősegítése, és hírnevének öregbítése a magyarországi amatőr néptáncmozgalomban. Munkáját kiváló oktatók segítik minden csoportukban.

A kezdetben 10 - 15 tagot számláló csoport folyamatosan növekszik, az együtteshez számos budapesti fiatal csatlakozott. Az újonnan érkező fiatalok és a XV. kerületiek növekvő érdeklődése lehetővé tette utánpótlás csoportok elindítását is. Az együttesnek ma már közel százötven aktív tagja van. Munkájukat nagymértékben támogatják és segítik régi, már nem aktív táncosok és a szülők is, akik folyamatosan jelen vannak és részt vesznek szervezésben, szállításban, nyári táborok megrendezésében, rendezvények lebonyolításában is.

Az együttes Budapest XV. kerületében a kulturális és civil élet kiemelt résztvevőjévé, mozgatórugójává és formálójává vált. Folyamatos résztvevői: nemzeti és egyházi megemlékezéseknek, a kerület reprezentációs megjelenéseinek vidéken és külföldön, a helyi lakóközösségek rendezvényeinek. „**Táncol a kerület**” programjuk foglalja össze az együttes kerületi szerepvállalásának sokrétűségét.

A Szilas kerületi tevékenységén túl további szakmai programok szervezését és lebonyolítását is felvállalta, melyek az amatőr néptáncmozgalom rangos eseményeivé nőttek ki magukat. A Közép-magyarországi Folklór Szövetség szakmai támogatásával 2016 tavaszán hetedik alkalommal rendezték meg a **Szilas Fesztivált**, mely a régió amatőr együtteseinek biztosít bemutatkozási lehetőséget, illetve hozzájárul a fellépő együttesek szakmai fejlődéséhez. 2015-ben harmadszor került megrendezésre az aranykeszkenős és aranypaszományos **Gyermek és Ifjúsági Szólótáncverseny**, amely a régióban hiánypótló funkcióval is bír.

▪ **Csomópont Tehetséggondozó Egyesület**

A Csomópont 2011 óta végzi a tevékenységét, az egyesület első ülése 2015 márciusban volt, a hivatalosan 2016 januárjától kerültek bejegyzésre.

Kezdetben tehetségkutató programokat működtettek, „Ki-mit-tud,” rendezvényeket szerveztek. A programjuk azokról a fiatalokról szól, akik tehetségesek, de nem felelnek meg a média kritériumainak és ezáltal kiszorulnak a színpadi világból, a megfelelő fórum hiánya miatt. Több száz fiatal jelentkezett meghallgatásokra, az egyesület felkarolta a tehetséges résztvevőket.

A programot az ifjúsági információs klubok, művelődési házak helyszínére koncentrálják, az ifjúsági közösségi tér ismertségének, köztudatba épülésének támogatás érdekében. A programban számos szórakozóhely partner, akik támogatják a felcseperedő generációt azzal, hogy szabad teret biztosítanak a fiatal fellépőknek.

Kiemelt céljuk:

A 12 és 29 év közötti gyerekek és fiatalok társadalmi integrációjának, elsősorban iskolai előmenetelüknek, továbbá társas (szociális) kapcsolataiknak bővítése, közösségi, közéleti részvételüknek fejlesztése, életpálya-tervezésük tudatosságának erősítése a céljuk. Mindemellett fontosnak tartják a virtuális térből való kiszakítást, a fiatalok biztonságos és önfeledt szórakoztatása mellett.

Ebben a programban, a fiatalok maguk tervezik a saját arculatukat, maguk szervezkednek, az egyesület a háttérből nyújt segítséget, mentorálást, további lehetőségek felé terelés,

szakmai koordinálás segítségével.

Tevékenységük között szerepelnek a szakmai táborok és zenei oktatások szervezése. Szakmai csoportok alakulnak az egyesületen belül, pl. Csinibabák, Fortuna társulat. Mára már a kerületen kívül is számos fellépésük van.

A tehetségfejlesztés, felfedezés mellett fontos célként jelenik meg az ifjúsági közösségfejlesztés, közösségépítés. A Csomópont bázisa nyitott, alacsonyküszöbű szolgáltatást nyújtanak, az anonimitást biztosítják.

Jelenleg 60-70 aktív fiatal tagja van az egyesületnek, akik heti rendszerességgel vesznek részt a programokon: énekes, táncos szakkörök, zenekarok, drámakörök működnek a bázison.

2016 decemberében megkötött közművelődési megállapodásnak megfelelően a Csomópont részt vesz a kerületi nagyrendezvényeken és 5 saját kerületi programot szervez, ahol a fiatalokat is megszólítják.

▪ **Palota Tehetségfejlesztő Egyesület**

Az egyesület 2016-ban alakult azzal a céllal, hogy a tehetségfejlesztés eszközrendszerének felhasználásával hozzájáruljon Budapest XV. kerületében élő fiatalok közösségépítéséhez, a helyi értékrendszer által meghatározott műveltségtartalmak továbbadásához. A szervezet célja, hogy tevékenységei révén biztosítsa a kerületünkben élők számára a helyi értékek megismerését. Fontosnak tartja, hogy a széles körű ismeretek átadásával, készségek és képességek fejlesztésével hozzájáruljon ahhoz, hogy Rákospalota-Pestújhely-Újpalota öröksége, hagyományai fennmaradhassanak, illetve a tehetségigéreték támogatásával, a helyi tehetségpotenciál erősítésével a jövőben is sikeres, életükben és majdani szakmai előmenetelükben eredményes közösségek jöhessenek létre.

A foglalkozásokat végző képzett szakemberek – legtöbbször alapító tagok - korábbi években végzett tevékenységei biztosítják a feladatok magas színvonalú ellátását.

Az egyesület céljai:

- A tehetségigéreték kiválasztásának elősegítése, fejlesztő tevékenységekbe történő bevonása.
- Azoknak a feltételeknek a biztosítása, melyek hozzájárulhatnak a korai komplex tehetségazonosításhoz, a speciális területeken tehetségesek igényeinek kielégítéséhez, hogy kibontakozhasson, teljesítményükben megvalósulhasson tehetségük.
- Az eredeti ötletek, kreatív gondolatok átszarmaztatása, meghonosítása kisebb-nagyobb közösségekben hosszútávon biztosítja a tehetségpedagógia, tehetségpszichológia személyiségfejlesztő hatásait.

Az egyesület tevékenysége: tehetségazonosítás, tehetségfejlesztés, tanácsadás, képzés, szakmai események szervezése, kutatási tevékenységek.

Az egyesület szakmai programjában nem iskolarendszerű, komplex foglalkozásrendszer megvalósítása szerepel. Ennek keretein belül elsősorban a kerületben élő, tehetségfejlesztést igénylő, arra fogékony gyermekek, fiatalok. Tizenekettől, különböző

képességeket fejlesztő foglalkozáson vehetnek részt, melyek tematikájában változatos módon szerepet kap a helyi értékek feltárása, átgondolása, továbbörökítése. A tervezett foglalkozások egy-egy műveltségterület ismereteire vagy a műveltség elsajátításához közvetlenül, illetve közvetett módon szükséges készségek, képességek fejlesztésére alapulnak.

Foglalkozások: matematika-logika, drámajáték-kommunikáció, sakk, társasjáték, képzőművészet, kreatív építészet, balett, zeneovi, tanulásmódszertan, mozgáskultúra, hegedű, robotika.

2017. évben két konferenciát, összességében legalább hat műhelymunkát kívánnak megvalósítani, melyek célja a helyi közösségek fejlesztése, az értékkeremtő együttműködések megteremtése. A tervezett tevékenységek során az egyesület együttműködik a helyi tehetségfejlesztés programjait a korábbi években egyedülállóan komplex módon megvalósító Hubay Jenő Zeneiskola és Alapfokú Művészetoktatási Intézménnyel, valamint a kerületben működő civil szervezetekkel.

▪ **XV. Kerületi Fúvószenekari Egyesület**

A zenekar 1998-ban alakult a budapesti XV. kerületi Hubay Jenő Zeneiskola növendékeiből. Első önálló koncertjüket 2003. március 4-én adták, a zeneiskola néptáncsoportjának közreműködésével. Azóta állandó rendezvényeken, fesztiválokon lépnek fel a zeneiskolában, Budapesten és vidéken is.

Jó kapcsolatot ápolnak a horvátországi Donji Kraljevecben (Muraszentkirály) működő fúvószenekari egyesület fúvószenekarával. Velük évente legalább két alkalommal adnak közös hangversenyt, egyet Budapesten és egyet Muraszentkirályon.

2012-ben Finnországba látogattak el. Turnéjuk során több városban is adtak koncertet. Ezekon kívül még többször koncerteztek Bécsben és a Felvidéken.

2002 nyarán került először megrendezésre a zenei tábor Bernecebarátiban, ahol a zenekar nyári felkészülése zajlik. Azóta minden évben szerveznek tábort, ahol egy kellemes hangulatú hetet töltenek el aktív munkával és pihenéssel.

Az alapítás éve óta a zenekar tagjainak létszáma és összetétele is sokszor változott. Az akkori fiatal tagok felnőttek, de az utánpótlásból szerencsére nincs hiány.

2015 szeptemberétől megalakult a XV. Kerületi Fúvószenekari Egyesület, melynek célja Budapest XV. kerülete fúvószenei életének felpozícióba hozása, a helyben működő Hubay Jenő Zeneiskola Ifjúsági Fúvószenekara munkájának segítése, annak érdekében, hogy az a kerület kulturális életét városi szintű fúvószenekarként tudja szolgálni, hazai és nemzetközi fórumokon képviselni.

- **Extreme Show Előadóművészeti Produkciós és Rendezvényszervezői Szolgáltató Nonprofit Kft.**

A Rippel testvérek által vezetett szervezet 2009-ben egy a világon egyedülálló képzési rendszerrel indult útjára, amelyben fő szerepet kapott a gyermekek és a fiatal felnőttek alapozó képzése.

Legfőbb célkitűzésük a mozgás, a sport, az előadóművészet és más kapcsolódó művészeti ágak megismertetése és megszerettetése, kortól és nemtől függetlenül bárkivel. Rendszerük az alapozó képzésétől a haladón keresztül egészen a masters fokig (OKJ-s vizsga felkészítés) oktatja a diákokat, nemzetközileg elismert tanárok segítségével.

Számos kerületi gyermek vesz részt a színvonalas oktatáson.

7.6 Egészségtudatos magatartás, családok segítése, mentálhigiéné

7.6.1 Önkormányzati támogatások

- Az önkormányzat által szervezett **szabadtéri programok**, fesztiválok ingyenesen látogathatók, az ottani szolgáltatások ingyenesen igénybe vehetők (pl. gyerekprogramok, ugráló-vár, arcfestés, kézműves foglalkozások, sportolási lehetőség.)
- A téli időszakban önkormányzati finanszírozással két **jégpálya** működik, melyek szintén ingyenesek.
- Minden év decemberében 1000 kerületi óvodás és általános iskolás gyermek ingyenesen vehet részt egy **cirkuszi** előadáson, melynek költségét az önkormányzat fizeti.
- **Nyári kedvezményes táboroztatás** Berencebarátin, Siófokon és Agárdon történik, ahol 10-11 turnusban a kerületből közel 1.500 gyermek vehetett részt 2016 évben. A diákoknak kizárólag csak az étkezést kell fizetniük (az évközben megállapított kedvezményt igénybe vehetik).
- **Nyári napközi** 2016 évben a Budai II. László stadion és a Czabán Általános Iskola területén került lebonyolításra. A tábort 9 héten keresztül összesen 297 gyermek vette igénybe, az átlagos napi gyermeklétszám 152 fő körüli volt. A gyerekek a nyári napköziben számos színes programon vehetnek részt, pl. kézműves foglalkozások, sportfoglalkozások, íjászat, túrázás, szabadidős programok, stb. A résztvevőknek az étkezési költségeket kellett fizetniük.
- **Erdei iskola** keretében tavasszal és ősszel a Berencebaráti táborban közel 1000 gyermek vett részt 2016 évben. A táborozást az iskolák szervezik, az önkormányzat biztosítja a szállást.
- **Fiatal házasok első lakáshoz jutásának támogatása** – a XV. kerületben lakó vagy ide költöző 40 év alatti, rászoruló házasok kaphatják, a kerületben elhelyezkedő ingatlanok megvásárlásához, építéséhez, korszerűsítéséhez. A vissza nem térítendő

támogatási összeg a gyermekek számától függően 200.000 – 800.000 forint között terjed.

- **Helyi támogatás** - első lakás vásárlása, építése vagy korszerűsítése esetén igényelhető kamatmentes kölcsön, melynek összege 500.000 -1.000.000 forint, rászorulóknak igényelhetik.
- **Újszülöttek támogatása** – egyszeri 20.000 forintos támogatás, a XV. kerületi lakóhellyel rendelkezőknek.
- **Oltási támogatás** – az ajánlott térítésköteles védőoltásokra maximum 20.000 forintot kaphatnak a rászorulóknak.
- **Start plusz** – XV. kerületben lakóhellyel rendelkező gyermek születésekor a Start számlára 10.000 forint támogatás kapható az önkormányzattól.
- **Gyermekélelmezés támogatása** – rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő gyermekek ingyenes étkeztetése. Az önkormányzati rendelet szerint további rászorultság alapján további kedvezmény biztosítható.
- **Gyermekétkezési kedvezmény** – rászoruló gyermek kaphatja az önkormányzat rendeletben meghatározottak szerint.
- **Rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény**
- **Rendkívüli gyermekvédelmi támogatás**
- **Egyéb támogatások:** lakhatási támogatás, ápolási támogatás, gyógyszer-támogatás, adósságcsökkentési támogatás, temetési támogatás, szociális kamatmentes kölcsön, rendkívüli települési támogatás, utazási bérlet-támogatás, utalványok.

A felsorolt támogatások részleteit az alábbi rendeletek tartalmazzák:

- A települési támogatás megállapításának, kifizetésének, folyósításának, valamint felhasználása ellenőrzésének szabályairól szóló 5/2015. (II. 5.) önkormányzati rendelet.
- A helyi támogatásról és a fiatal házaspár első lakáshoz jutásának támogatásáról szóló 31/2006. (XII.7.) önkormányzati rendelet.
- A START plusz XV. kiegészítő befizetéséről szóló 16/2006. (VI.2.) önkormányzati rendelet.
- Az újszülöttek támogatásáról szóló 11/2013. (III.13.) önkormányzati rendelet.

7.6.2 XV. kerületi Értelmi Fogyatékosok Napközi Otthona (ÉNO)

Az ÉNO Újpalota 25 éve nyújt nappali ellátást középfokban értelmileg akadályozott, illetve autista felnőttek részére. Szolgáltatásaik kliensközpontúak, személyre szabottak, egyéni igényeknek megfelelően differenciáltak. 36 fő számára biztosítanak szolgáltatást, ennyi az engedélyezett férőhelyszámuk is.

Alternatív szociális szolgáltatásuk a Befogadó Csoport, mely 5 fő átmeneti, napközbeni ellátását teszi lehetővé.

A minőségi munka záloga a 15 fő szakképzett dolgozó tudása, tapasztalata és hivatástudata. Alapelvük: a multidiszciplináris szemlélet, a normalizációs elvek szerinti ellátás, a cselekvésbe ágyazott ismeretszerzés, a többségi társadalomban való aktív részvétel.

Céljuk: A fogyatékkal élők és családjaik életminőségének javítása.

Megoldásokat kínálnak a családok problémáira: biztonságos felügyelet, étkezés, jól képzett szakemberek, képességek mérése, szinten tartása, fejlesztése, szociális foglalkoztatás, egyénre szabott fejlesztés, differenciált bánásmód, tanácsadás, érdekvédelem.

7.6.3 Fejlesztő Gondozó Központ (FENO)

Budapest Főváros XV. kerületének Önkormányzata 1991 tavaszán, 16 fő súlyosan halmozottan sérült 6-16 éves korú gyermek számára nyitotta meg a központot. Az FENO eredeti célja: súlyosan halmozottan sérültek számára létesüljön egy olyan intézmény, mely napközi otthonos rendszerben működik, így a gyermekek nincsenek kiszakítva a családból, és emellett a szülők is tudnak munkát vállalni. A jelenlegi épületben az engedélyezett férőhelyek száma 36 fő.

Az intézmény az ellátást 6 csoportban végzi, a fejlesztő iskolai csoportok korcsoportonkénti, a felnőtt csoportok képességek szerinti megoszlásban.

Az intézményegység a súlyosan halmozottan sérült gyerekek, fiatalok, és felnőttek nappali ellátását biztosítja. A tanköteles korú gyermekek, a törvény által előírt tankötelezettségüknek fejlesztő iskolai oktatásban, vagy egyéni fejlesztő felkészítés formájában tesznek eleget, pedagógiai szakszolgáltatásként. Súlyosan, halmozottan sérült felnőttek napközbeni ellátása.

Szolgáltatásaink legfőbb célja, az emberi alapszükségletek kielégítése, továbbá képessé tenni a gondozottakat szűkebb és tágabb környezetük egyre bővülő megismerésére, valamint ezzel kapcsolatban a dologi világhoz való hozzáférés biztosítása. Képessé tenni a gondozottakat saját életük mindennapi élményeinek megélésére és az ezekben való egyre tevékenyebb részvételre. Kölcsönös szociális interakciók biztosítása az egyszerű társas kapcsolatok kialakítására és fenntartására, valamint önrendelkezés elismerése, a gyerekkor és a felnőttkor megélésének biztosítása.

Az ÉNO és a FENO Budapest Főváros XV. kerületi Önkormányzat fenntartásában, az Egyesített Szociális Intézmény irányítása alatt működik.

7.6.4 Iskola-egészségügyi Szolgálat

Az egészségtudatos életszemlélet kialakításában az oktatási intézményekben az Iskola-egészségügyi Szolgálat is részt vesz. A kerületben a hatályos rendeletek alapján működik team munkában. Az iskolák orvosai és védőnői a tanulók egészségi állapotának vizsgálatakor már gyermekkorban kiszűrik a krónikus betegségekre hajlamosító tényezőket. Felhívják a figyelmet a káros és helytelen életmódból fakadó szokások következményeire. A szűrővizsgálatok eredményeiről a szülőket is tájékoztatják. Az iskola védőnők aktívan részt vesznek a tanulók egészségmagatartásának kialakításában, egészségfejlesztő órákat tartanak.

Témái: alapvető higiénés ismeretek átadása, betegségek megelőzése, védőoltások fontossága. A nemi érés, a szexualitás, felelősségteljes párkapcsolatok kialakítása, gyermekvállalás és a fogamzásgátlás is az órák témái között szerepel.

A prevenciós szemléletet szem előtt tartva az iskolaorvosok és iskolavédőnők az iskolai egészségnapok, valamint véradások szervezésében, elsősegély nyújtási ismeretek tanításában is részt vállalnak, továbbá közegészségügyi és járványügyi feladatokat végeznek. Kapcsolatot tartanak a Gyermekvédelmi Szolgálattal, területi védőnőkkel, házi gyermekorvosokkal, szükség esetén szakorvosokkal. Közvetítenek az ezeken a területeken dolgozó szakemberek között, valamint jelző szerepük is van. A testnevelő tanárokkal együttműködve a „Net-fit program” megvalósítását segítik.

7.6.5 Drogprevenciós Alapítvány

Drogprevenciós Alapítvány által nyújtott programok, szolgáltatások 2006. óta szervesen illeszkednek a palotai - pestújhelyi lakosok életébe, melyet az önkormányzat kiemelten fontosnak, szükségesnek és hasznosnak tart:

- **Egészségügy**

A XV. kerületi Önkormányzat Egészségügyi Intézményének Drogbeteg Gondozóját az alapítvány által működtetett Drogoplex Ambulancia szolgáltatásait a szülők, fiatalok, középkorúak önként és hatósági nyomásra egyaránt igénybe veszik.

A Gyermekjóléti Szolgálat a fókuszába került családokat delegálja intézményünkbe. Számukra az állapotfelmérést követően egyéni esetkezelést, családi konzultációt, egyéni pszichoterápiát, családterápiát ajánlanak, amit farmakoterápia is kiegészíthet.

A rendőrség, ügyészégi eljárás hatására **elterelést** választók főként a kerületben élő, tanuló fiatalok köréből tevődnek ki, életkorukat tekintve 15-45 év közöttiek.

- **Felvilágosítás**

A XV. kerületi szakrendelő ad helyet a Kronodrog Kiállításuknak, amely a viselkedéses és a kémiai függőségekről ad objektív információkat az egészségügyi ellátásra várakozóknak. Céljuk az objektív ismeretátadás. Intézmények, iskolák is igénylik a tárlatot.

Többben telefonon is napi szinten kérnek tőlük segítséget egyéni családi szerhasználattal kapcsolatos elakadásaikban.

A Rákos úton megrendezett egészségnapokon majdnem minden alkalommal részt vesznek, ahol a lakosság széles rétegének van módja az ambulancia munkatársaival konzultálni, segítséget, információt kérni.

- **Egészségfejlesztés**

Általános és középiskolákban drog, szex-önismereti jellegű órákat tartottak és az NEFI-s szakmai ajánlás birtokában a továbbiakban is terveznek.

A Rákospalotai Gyermekotthonban is komplex foglalkozást tartottak 2015 és 2016 években is.

- **Ártalomcsökkentés:**

Utcai munka keretében közterületen talált használt injectorokat gyűjtenek össze és semmisítenek meg.

A XIII. kerületi alacsonyküszöbű programunkat is felkeresik XV. kerületi lakosok.

Itt a szolgáltatások: tanácsadás, konzultáció, folyadékpótlás, szociális és egészségügyi intézménybe való átirányítás, ruha- és élelmiszeradomány átadása, injektoron kívül más ártalomcsökkentő eszközöket biztosítása (filter, óvszer terhességi teszt, vénaápoló, vizes edény, kötszer, törülköző).

Teamjük: szociális munkás, addiktológiai konzultáns, pszichológus, addiktológus, pszichiáter, belgyógyász, szociológus, szociálpolitikus, családterapeuta, fejlesztő pedagógus, tanító végzettségű szakemberekből áll.

Cél: Az egészségtudatos életszemlélet erősítése, az egészséges életmód iránti igény felkeltése. A korosztály aktívabb részvétele a prevenciók tevékenységben, a prevenciók szemlélet erősítése az egészségmegőrzést népszerűsítő rendezvényeken. A gyermek és ifjúsági korosztály mentálhigiénés egészségvédelmét jól szolgáló, a helyi sajátosságokra, az eddigi tapasztalatokra épülő gyakorlat folytatása, támogatások biztosítása.

7.7 Környezetvédelem, környezettudatosság

Környezetvédelmi Közalapítvány

Az önkormányzat 2004-ben megalapította a Környezetvédelmi Közalapítványt, melynek céljai között szerepel a működési területén az alábbiak támogatása:

- a meglévő természeti értékek feltárása és megóvása,
- a természetes és épített környezet értékeinek védelme,
- az ökológiai egyensúly fenntartása,
- a káros környezeti hatások csökkentése illetve megelőzése.

2016 szeptemberében kezdte munkáját az újonnan bejegyzett kuratórium. Az közalapítvány 2016 októberében részt vett a kerületi tisztasági hónap keretében megvalósult szemétszedés szervezésében, lebonyolításában és finanszírozásában. Év végén egy oktató kisfilmet forgattak illegális hulladék lerakás ellen, mely az önkormányzat honlapján elérhető lesz.

Föld Napja

A Föld napja című programot a XV. kerületi Polgármesteri Hivatal a Hartyán Általános Iskolával közösen szervezi. A program során iskolánként 2-2 csapat diák környezetvédelmi vetélkedőn vehet részt vidéken. 2016-ban az alsósok a Duna-Ipoly látogatóközpontot, a felsősök a Kis-Balaton természeti és kulturális értékeit tekintették meg. Az iskolában kulturális programok mellett emlékfát is ültettek a gyerekek.

A Föld Napja programban az Ö.T.H.É.T. Egyesület is bekapcsolódik. Céljuk a környezetvédelem keretében a szelektív hulladékkezelés fontosságának, és annak pozitív környezeti hatásainak megismertetése a gyermekek és felnőttek körében, minél fiatalabb kortól kiindulva. Összehangolt, élmény alapú, játékos, de ugyanakkor széles spektrumú

oktatási programot valósítanak meg interaktív műsorainkkal, népszerű ÖKO-akadályversenyekkel, valamint környezetvédelmi zenei produkcióinkkal.

Faültetés

Az önkormányzat 2011 óta ültet nagyobb mennyiségű fát a kerületben, ez évi 500-1000 db facsemetét jelent a mindenkori költségvetés függvényében.

A helyszínek kijelölésekor a lakossági igényeket, kéréseket is figyelembe veszik.

2015 és 2016 őszén került sor az Eötvös utcai fasor rekonstrukciójára. Ennek során az idős, balesetveszélyes fákat kivágták és új fasort telepítettek. 2016-ban az Arany János utca teljes hosszán is új fasort telepítettek.

A tervek szerint 2017 tavaszán újabb 400-500 fát telepítenek, illetve ősze tervezik a Wysocki utca teljes és a Beller Imre utca részleges rekonstrukcióját.

7.8 Gyermek- és ifjúságvédelem, bűnmegelőzés és közbiztonság

7.8.1 Jelzőrendszer

A gyermekek veszélyeztetettségét, krízishelyzetét észlelő- és jelzőrendszer működtetése a Család- és Gyermekjóléti Központ feladata. A Központ figyelemmel kíséri a településen élő családok, gyermekek, személyek életkörülményeit, szociális helyzetét, gyermekjóléti és szociális ellátások, szolgáltatások iránti szükségletét, gyermekvédelmi vagy egyéb hatósági beavatkozást igénylő helyzetét. A jelzésre köteles szervezeteket felhívják jelzési kötelezettségükre, veszélyeztettség, illetve krízishelyzet észlelése esetén az arról való tájékoztatásra. Tájékoztatják a jelzőrendszerben részt vevő további szervezeteket és az ellátási területen élő személyeket a veszélyeztettség jelzésének lehetőségéről. Fogadják a beérkezett jelzéseket, felkeresik az érintett gyermeket és családját, és tájékoztatást adnak a központ által nyújtott szolgáltatásokról.

A veszélyeztetettséget észlelő- és jelzőrendszer tagjai:

- az egészségügyi szolgáltatást nyújtók, így különösen a védőnői szolgálat, a házi orvos, a házi gyermekorvos,
- a személyes gondoskodást nyújtó szolgáltatók,
- a köznevelési intézmények,
- a rendőrség,
- az ügyészség,
- a bíróság,
- a pártfogó felügyelői szolgálat,
- az áldozatsegítés és a kárenyhítés feladatait ellátó szervezetek,
- a menekülteket befogadó állomás, a menekültek átmeneti szállása,
- az egyesületek, az alapítványok és az egyházi jogi személyek,
- a munkaügyi hatóság,
- a javítóintézet,
- a gyermekjogi képviselő.

A Család- és Gyermekjóléti Központ a jelzőrendszer működtetése során a gyermekek és családok körül tevékenykedő intézmények és szakemberek részvételével rendszeres találkozókat, ún. **szakmaközi megbeszéléseket** szervez, melyeken áttekintik a kerület gyermekvédelmi tevékenységét, felméri az esetlegesen felmerülő nehézségeket, stratégiát dolgoznak ki azok enyhítésére, ill. egyeztetik az aktuális teendőket.

7.8.2 A XV. Kerületi Rendőrkapitányság

A rendőrkapitányság beszámolója szerint a kerületi **bűnelkövetést** az alábbiak jellemzik:

A kerületben a gyermek és fiatalkorúak, illetve a fiatal felnőttek által elkövetett bűncselekmények elsősorban két fő területre korlátozódnak az erőszakos cselekményekre, és a vagyon elleni bűncselekményekre.

Erőszakos jellegű bűncselekmények:

A fiatalok gyakran érintettek közterületi bűncselekményekben részben sértettként, részben bűnelkövetőként. Szerencsére az igazán durva erőszakos vagyon elleni bűncselekmények (például fiatalok sérelmére elkövetett rablások) nem jellemzőek a kerületre. Ennek ellenére gyakran fordul elő, hogy a fiatalok többnyire hétvégi időszakban garázdaságot, testi sértést követnek el, jellemzően szintén fiatalok sérelmére. Ez az egyik olyan terület, amely nagyobb figyelmet érdemel.

Vagyon elleni bűncselekmények:

A fiatalok viszonylag gyakran vesznek részt bolti lopásokban. Ezek a kis értékű lopások többnyire elsősorban ruházati termékekre, esetleg kisebb műszaki cikkekre, olykor élelmiszerre vagy szeszes ital megszerzésére irányulnak. Súlyosabb az eset, ha rendszeresen történik ilyen, visszatérő jelleggel, üzletszerűen.

Kábítószer fogyasztás

Külön figyelmet érdemel annak fokozott veszélyei miatt a kábítószer fogyasztásra is, mely elsősorban a fiatal felnőttek (18-25 év között) kapcsán jelentkező probléma. Sajnos a biofű és dizájner drogok alacsony ára lehetővé teszi, hogy a vagyontalanok is könnyen hozzájussanak a drogokhoz. Megállapítható, hogy ha a tudatmódosító hatás elérése a cél, jelenleg a fenti kábítószeresek szinte olcsóbbak, mint az alkohol.

Bűnmegelőzés:

Az ifjúságvédelmi bűnmegelőzési tevékenységet elsősorban általános és középiskolákban hajtja végre a rendőrség erre kiképzett áldozatvédelmi előadók alkalmazásával. Külön programok vannak a különböző korosztályok számára. (pl. DADA program, Ellenszer program).

A rendőrség rendszeresen szervez nyílt napokat elsősorban általános iskolások számára, ahol azt tapasztalják, hogy leginkább az 5-7. osztályos tanulók a legfogékonyabbak. A nyílt napok

keretében a rendőrség ismerteti különböző szakterületenként az általa végzett munkát. Ennek keretében például interaktív módon, a tanulók bevonásával bemutatja a nyomrögzítés folyamatát, az ujjnyomatvételt. Szemléltetik, hogy hogyan zajlik egy rendőri intézkedés, egy bilincselés végrehajtás, továbbá hogy hogyan néz ki egy rendőrségi előállító helyiség, közlekedésbiztonsági bemutatókat is tartanak.

Óvodákban elsősorban közlekedésbiztonsági felvilágosító tevékenységet folytat a rendőrség.

Közbiztonság:

Általánosságban az állapítható meg, hogy külön ifjúságvédelmi szemléletű közbiztonsági intézkedésekre nincs szükség, ha jó a közbiztonság, akkor az a fiatalok közterületi közbiztonságára is hatással van. Azonban bizonyos időszakoknak, eseményeknek, illetve helyszíneknek érdemes külön fokozottabb figyelmet szentelni speciális szabályok bevezetésével.

Iskolakezdekor, illetve különösen hideg időszakban elsősorban a körzeti megbízott rendőrök bevonásával fokozzák a jelenlétet az iskoláknál, mely ellenőrzések célja elsősorban a balesetek elkerülése.

A büntetőeljárások lefolytatása során speciális szabályok érvényesülnek mind a fiatal sértettek, mind pedig a fiataikorú bűnelkövetők vonatkozásában. Ezek a szabályok a fiatal sértettek kapcsán azt szolgálják, hogy minél kíméletesebben vegyen részt a fiatal az eljárásban. A fiatal elkövetők kapcsán szintén fő céljuk a minél kíméletesebb bánásmód, illetve a helyes útra történő visszaterelés.

Egyes fiatalok kapcsán csoportképző helyek fokozott kockázatot jelenthetnek, részben a kábítószeres megjelenése, részben az alkoholhoz kapcsolódó közterületi bűncselekmények miatt.

Iskolarendőrök

A kerületben minden iskolában a körzeti megbízottak látnak el iskolarendőri feladatokat. Ők a tanulóknak előadásokat tartanak bűnmegelőzési, közlekedésbiztonsági, drogprevenációs témakörökben. A tanulók megismerhetik a telefonszámukat, mely az iskolában kifüggesztésre kerül, így problémájukkal bármikor fordulhatnak hozzájuk. Az iskolarendőrök megjelennek iskolai rendezvényeken, sportrendezvényeken.

A rendőrségi programok egyik hátránya lehet, hogy viszonylag kötött rendszerben (osztályfőnöki óra) történik, ami a fiatalokra esetlegesen nyomasztó, vagy merev lehet. Cél a kötetlen hangvétel, de ennek elérése nehézkes lehet. Ezen a téren civil ifjúsági szervezetek bevonása, pl. a KOMA Bázis bevonása lehet, hogy pozitív eredményeket hozhat.

Sajnos nehézkes annak mérése, hogy mennyire találja meg a közönséget az előadások anyaga, illetve esetlegesen a fiataloknak milyen kérdéseik vannak a rendőrség felé, mit szeretnének tudni rólunk.

8. KÖZÉPTÁVÚ KONCEPCIONÁLIS FELADATOK (2017-2020.)

A koncepció általános célkitűzései:

- a 7. pontban meghatározott, már jól működő feladatokat továbbra is folytatni szükséges,
- a működő feladatokat mintegy alapul véve tovább kell fejleszteni, ezekre a tevékenységekre építve.

A továbbiakban kifejtésre kerülnek a jövőbeni lehetséges feladatok és az önkormányzati prioritások.

8.1 Oktatás, nevelés, képzés, tehetséggondozás, sport

Óvodai, iskolai szociális munka

2018. január 1-jétől új, kötelező feladatként jelenik majd meg a Család- és Gyermekejóléti Központ számára az óvodai, iskolai szociális munka biztosítása. A törvényi szabályozás jelenleg nem tartalmaz konkrétumokat a feladat megvalósítása tekintetében.

Alapelvek:

Az óvodai, iskolai szociális segítség célja, hogy biztosítsa egy olyan professzionális segítő rendszeres jelenlétét az oktatási intézményekben, aki átfogó jogi, szociális és pszichológiai ismeretekkel, illetve készségekkel rendelkezik, amelyek lehetővé teszik számára, hogy a gyermek fejlődését veszélyeztető problémákat korán felismerje, illetve – szükség esetén – egyéb segítő intézmény, szakember révén - kezelje. Az óvodai, iskolai szociális munkások a szociális szakmai elvek és módszerek alapján tevékenykednek. Első lépésben felméri az adott iskolában a szociális szükségleteket, az iskola és a környezet sajátos problémahelyzeteit, a tárgyi és személyi erőforrásokat, valamint a szociálpedagógiai tapasztalatokat. Ezt követően kidolgozzák a megoldási stratégiát, beavatkozási tervet készítenek, és meghatározzák a prioritásokat. Feladataik közé tartozik az iskolában aktuálisan előforduló problémák menedzselése, a meglévő emberi és szakmai erőforrások mozgósításával, illetve kezelni a problémát, együttműködve a segítő szervezetekkel.

Az önkormányzat fontosnak és szükségesnek tartja az ilyen fajta segítő rendszer létrehozását és működtetését, támogatja ennek megvalósulását.

A valódi esélyteremtés, társadalmi kirekesztődés megakadályozására irányuló feladatok meghatározása.

Annak érdekében, hogy a kerületi fiatalok a bölcsődétől a felsőoktatásig színvonalas nevelésben-oktatásban részesüljenek, valamint munkaerőpiaci belépésük és társadalmi helyzetük stabil alapokra épüljön, az önkormányzat ösztönzi az integrált pedagógiai módszerek, személyiségfejlesztő és munkába állító programok beépülését a nevelési-oktatási folyamatokba. A mentális egészségmegőrző toleranciát fejlesztő-, a nemzeti és etnikai kisebbségek kultúrájának megismerését segítő programokhoz, a szegregáció és a negatív diszkrimináció elleni küzdelem megvalósítását célzó projektek megismeréséhez és

megismertetéséhez segítséget nyújt. Szociális intézményrendszerén keresztül küzd a társadalmi kirekesztődés ellen (ESZI-CsGyK-MUFTI).

Sport

„Az önkormányzati finanszírozás célja a kerület sportjának működőképességének biztosítása, fenntartása, a szakmai célok támogatása és a kerület magas szintű képviselete a sportban is!

Fontos alapelv, hogy az önkormányzati támogatás hasznosulását az önkormányzat jól követhesse, láthassa....

...A támogatás odaítélésénél az eredményesség szempontjából minden sportágban a felnőtt korosztályban és a felnőtt korosztály alatti utolsó korosztályban elért eredményeket tekintjük értéknek, ezek alatt, a kisebb korosztályoknál fókuszban a nevelés, a képzés, a tömegesítés álljon!” (Budapest Főváros XV. kerületi Önkormányzat Sportkonceptiója 2017-2021.)

Fontos a szabadidős tömegsport lehetőségének rendszeres biztosítása: pl. sportpályák, sporteszközök, szabadtéri sportfoglalkozások pl. aerobic. Az eszközöket a közösségi házak biztosítják.

8.2 Önszerveződés, közéletben való részvétel, demokrácia, esélyegyenlőség, érdekérvényesítés, érdekképviselet

Az önkormányzat támogatja, hogy az **önszerveződő fiatalok** részt vegyenek az őket érintő döntéshozatalok előkészítésében. Képviseljék magukat az önkormányzat fórumain, a Kábítószerügyi Egyeztető Fórumban és az Ifjúsági Kerekasztalon.

- Fontos, hogy a fiatalok megtanulják az érdekérvényesítés megfelelő formáit. Megfelelő fórumokat kell biztosítani arra, hogy a fiatalok hallathassák a hangjukat. A helyi kezdeményezéseket támogatni kell.
- Fontos a fiatalok bevonása az őket érintő kérdésekbe. Erősíteni kell bennük az önszerveződésre, a közéletiségre való igényt.
- Egyre nagyobb szerepet kap az iskolai diákönkormányzatok mellett a kerületi Gyermek- és Ifjúsági Önkormányzat. Ebbe a szervezetbe a képviselők, valamint a polgármester, választás útján kerülhetnek be. A választási program kapcsán a diákok alapos ismereteket kapnak a választási rendszerekről, a demokrácia intézményéről. A kerületi diákság bevonása a közélet vérkeringésébe igen hasznos.

Az **ifjúság részvételével** olyan partneri viszony alakulhat ki a fiatalok és a felnőttek társadalma között, mely a kölcsönös előnyök alapján a másik felet erőforrásként és nem problémaként kezeli.

Valós hozzáférést, beleszólási jogot biztosítani a fiataloknak az őket érintő kérdésekbe. A stratégia célja, hogy a kerületi- és/vagy a kerületben tanuló fiataloknak legyen lehetőségük befolyásolni a helyi társadalom általános fejlődését, saját életüket, közvetlen környezetüket, melybe beletartozik a lakóhelyük, iskolai környezetük, baráti társaságuk és a családjuk. Ennek érdekében az önkormányzat kezdeményezi a helyi gyermek- és ifjúsági fórumok, tanácskozások, konferenciák, formális, vagy informális érdekképviselői csoportok létrejöttét és működését.

Gyermek- és ifjúsági közösségek

- Cél a formális és non-formális gyermek és ifjúsági közösségek számának növelése a szabadidős tevékenységek bővítése. Hangsúlyt kell, hogy kapjon a gyermekek és fiatalok, különösen a hátrányos helyzetű, és/vagy bármilyen okból veszélyeztetett (családi, környezeti, anyagi, stb.) csoportok tagjainak aktív szabadidős lehetőségekről történő tájékoztatása.
- A gyermek és ifjúsági közösségi terek fejlesztésével befogadó közegre találhatnak a különféle fesztiválok, találkozók, egyéb rendezvények. A hátrányos helyzetű csoportok esélyegyenlőségi programokba történő bevonása, a kerületben megvalósuló oktatási, szociális és egyéb közszolgáltatási fejlesztések a gyermek- és ifjúsági korosztály társadalmi szerepvállalásának alapjait jelentik, megvalósulásuk standardizált szolgáltatásokon (pl.: Kerületi Ifjúsági Központ, GYIÖK, Ifjúsági Információs- és Tanácsadó Iroda, Ifjúsági Információs Pont) keresztül lehetséges. A fiatalok megszólítását, programokba történő bevonását az életkori sajátosságok figyelem vétele mellett kell megvalósítani. Más-más eszközzel szólíthatóak meg a célcsoportok óvodás, kisiskolás, vagy éppen középiskolás tagjai. A figyelemfelkeltés, motiválás hatékony módszereiről az ifjúsági szervezetek bevonásával tájékozódhatunk.

Iskolai diákönkormányzatok működésének segítése

- A kerületi önkormányzat segíti a helyi általános és középiskolákban működő diákönkormányzatok működését. Létrehozta és működteti a KÖR-DÖK fórumot, melynek tagjai a kerületi iskolák diákönkormányzatainak képviselői és az azt segítő pedagógusok. A fórumon szakmaspecifikus előadásokat és közös programokat kell szervezni, amely segíti a diákok hatékonyabb képviselőt az iskolákban, és a diákönkormányzatok megerősítését.

8.3 Pályaválasztás, munkavállalás

Ifjúsági közösségi terek létrehozása, ahol további funkciók mellett szakképzett és naprakész munkatársakkal gyorsítják a munkaerőpiacra való belépést.

Szükséges ifjúsági közösségi tereket létrehozni, továbbá a meglévőket fejleszteni, melyek inkubátorházként funkcionálnak. A fiatalok közösségekben gondolkodnak és működnek, csak ilyen módon érhetők el az intézmények által. Különböző motivációs, számukra érdekes programokkal el kell érni, hogy rendszeresen látogassák ezeket az intézményeket, odaszokjanak, így lassan fix közösségek alakulnak ki, akik további fiatalokat vonzanak magukhoz. Ezekkel a közösségekkel a szakemberek már tudnak tevékenykedni. Feladatuk a helyi közösségfejlesztés, a fiatalok elérése, szakma pecifikus segítségnyújtás, egyéb segítség, pl. ingyenes korrepetálás, esetleg a nagyobb diák segíti a fiatalabbat, ami a közösségi szolgálatba is beszámítható tevékenység lehet.

A közösségi tér egyik feladata, hogy megvizsgálja az egyéni problémák miatt segítséget kérő fiatalok körülményeit, és megoldást dolgoz ki arra, hogy az ifjú munkavállalók minél hamarabb munkába állhassanak. Az első munkahelyet kereső fiatalok „védtelenek” a munkaerőpiacon, mert nem tudnak eleget munkavállalói jogaikról. A közösségi tér feladatai között szerepet kap, hogy vizsgálja meg, miképpen lehet a munkajogi, valamint a munkába állással, munkavégzéssel kapcsolatos ismereteket már a közoktatás keretei között oktatni, készítsen tervet tájékoztató kiadványok létrehozásáról, fórumok működtetéséről.

A 16-25 éves kor közöttiek pályaválasztási és **munkaerő-piaci esélyeinek javítása** - különös tekintettel az un: NEET (nem dolgozó és nem is tanuló) - fiatalokra, az Európai Unióban az egyik kiemelt fontosságú prioritássá vált. Európai összehasonlításban Magyarország azon tagállamok közé tartozik, ahol alacsony a munkaerő-piacon és az oktatásban egyszerre részt vevő fiatalok száma, a helyzet javítását célzó eszköz lehet a duális szakképzés népszerűsítése, az abban résztvevő fiatalok számának növelése. A MUFTI a jövőben – a jelenlegi, bevált szolgáltatásai biztosítása mellett – még nagyobb hangsúlyt fektet a pályaaorientációs konzultációra, szerepet vállal az iskolai, valamint az utcai (lakótelepi) szociális munkában és lehetőségeihez mérten befogadó közösségi teret is nyújt a fiatalok számára, tréningeket szervez.

Közösségi szolgálat kerületi kínálatának kidolgozása, koordinálása szükséges az iskolák és a diákok részére, hogy az érettségi vizsgához szükséges 50 óra közösségi szolgálatot teljesíteni tudják. A GYIÖK elkezdett foglalkozni a közösségi szolgálat prioritásaival, ezen belül az önkéntes munka propagálásával. A közéletben a fiatalok részvétele sajnos elég alacsony, jelenleg a közösségi szolgálat egyfajta kapcsolódási pont lehet, ahol elkezdtek ilyen formán tevékenykedni a diákok, itt elérhetőek és megszólíthatóak.

Generációk közötti programokat szervezése is fontos, ahol a fiatalok segítik az idősebbeket olyan területeken ahol ők jártasabbak, pl. számítógép használat, ez mint közösségi szolgálati vagy önkéntes munkaként is megszervezhető.

ÉTA Országos Szövetséggel együttműködve közösségi szolgálat és önkéntes programok tervezése, szervezése javasolt. Cél az esélyegyenlőtlenség elleni cselekvésre nevelés, az önkéntes társadalmi részvétel erősítése, a pályaválasztási ajánlás bemutatása, ahol a fiatalok saját élményt kaphatnak a szociális szolgálatról. Az ismeretek átadása és az önálló cselekvés tanulása mellett szemléletformáló hatása is van, nemcsak az értelmileg akadályozott személyek, hanem mindenféle átlagostól eltérő embercsoport és helyzet elfogadásában.

8.4 Ifjúsági mobilitás, nemzetközi kapcsolatok

Az Európa Unió határainak átjárhatósága lehetővé teszi, hogy a fiatalok nemzetközi kapcsolatokra és tapasztalatokra tegyenek szert. Az esélyegyenlőség és a versenyképesség jegyében fejleszteni kell azokat a lehetőségeket (intézményi partnerkapcsolatok, kerületi partnerkapcsolatok), amelyek segítik a fiatalok nemzetközi együttműködésekben, mobilitási programokban való részvételét. Minél több kerületi- vagy kerületünkben tanuló fiatal számára kell lehetővé tenni, hogy nemzetközi szervezeteknél dolgozzon, vagy vállaljon önkéntes munkát, szakmai mobilitási projekteken, cseregyakorlatokon vegyen részt, valamint hogy hazai és nemzetközi fórumokon is hangot adhassanak véleményüknek a világ fejlődését előmozdító témákban. Ennek érdekében pályázati források felkutatása és lehívása szükséges.

8.5 Kultúra, szabadidő, információs lehetőségek, közösségi terek és infrastrukturális fejlesztések

Kulturális és szabadidős kezdeményezések

- A kerületi gyermek- és ifjúsági korosztály kulturális és szabadidős programok iránti igényének felmérése. Napjainkban a klasszikus kulturális és szabadidős programok mellett a fiatalok új igényeinek is meg kell felelnie a kerület programkínálatának. Ennek érdekében a különböző szakmai fórumokon (pl. Ifjúsági Kerekasztal) folyamatosan fel kell mérni az ifjúság igényeit.
- Megelőző tevékenységek, programok szervezése, melyek a gyermek- és ifjúsági korosztálynak szólnak, különösen a bűnelkövetésnek, szociális kirekesztődésnek kitett fiatalok csoportjainak. Kiemelt szerepe van a fiatalok társadalmi fejlődésében a civil szervezetek, az önkormányzat, vagy intézményei által szervezett nyilvános szabadidős rendezvényeknek. Az önkormányzat fontosnak tartja, hogy ezeket a helyi szabadidős szolgáltatásokat fejlessze, pályázatai segítségével támogatja azokat a jól dokumentált és sikeres programokat, melyeket kerületi fenntartású intézmények, vagy non-profit szervezetek indítanak el.

Ifjúsági közösségi tér

- A megfelelő, hatékony ifjúsági élethez közösségi tereket kell biztosítani, ahol a fiatalok tartalmas kikapcsolódási lehetőséget kaphatnak.
- A már meglévő közösségi tereket fejleszteni kell, és újakat kell létrehozni, ezzel is segítve, hogy a fiatalok megtalálják a helyüket, ahol aktívan és hasznosan tevékenykedhetnek. Ezeknek a tereknek a működtetésével lehetőség nyílik arra, hogy a fiatalokat elvonjuk az éjszakai szórakozóhelyektől, a csellengéstől.
- Szükséges olyan ifjúsági közösségi ház kialakítása, ahol információs és tanácsadó szolgáltatások, könyvtár működik, és ahol megrendezésre kerülhetnek a szabadidő hasznos eltöltését szolgáló közösségi programok.
- A kerületben működő ifjúsági tevékenységeket, szolgáltatásokat a közösségi terekhez kell rendelni, mert leginkább itt érhetőek el a fiatalok.
- A 2016. évben történt kerületi ifjúságkutatás eredményei szerint a kerületben mind a fiatalok, mind a szülők/felnőttek szerint szükséges egy alacsonyküszöbű szolgáltatást biztosító, anonim módon is igénybe vehető ifjúsági közösségi tér biztosítása, amely:
 - a politikától függetlenül működik,
 - biztosítanak munkavállalást, elhelyezkedést, életvezetést segítő programokat,
 - vallástól, az egyháztól függetlenül működik,
 - fiatalok igényei szerint van nyitva,
 - a közösségi hely programjainak kitalálásában, megtervezésében a fiatalok aktívan részt vehetnek,
 - sporteszközökkel jól felszerelt,
 - az iskolától függetlenül működik,
 - fiatalokkal foglalkozó szakemberek dolgoznak a közösségi helyen,
 - hétvégén is nyitva van,
 - informatikai eszközökkel jól felszerelt,
 - akár sok kisebb közösségi hely létrejöhet, elsősorban a kerületben.

Játszóterek fejlesztése

A játszóterek fejlesztésére kerületi terv áll rendelkezésre. Az önkormányzat pályázatot nyújtott be a Nemzeti Fejlesztési Minisztérium által 2016 nyarán meghirdetett Nemzeti Szabadidős – Egészség Sportpark Programjára. Ennek elbírálása jelenleg zajlik. Pozitív bírálat esetén a Nyírpalota út 1-21. szám mögötti parkterületen egy 400 m-es futópálya épülhet, továbbá 9 helyszínen további fitness parkokat létesítenénk némiképp eltérő felszereltséggel. (Karácsony Benő park, Pestújhelyi tér, Neptun iskolával szemben, Kossuth utca, Mézeskalács tér, Karatna tér, Közvágóhíd tér, Kórákás park, Száraznád utca 5.)

Kerékpárutak kiépítése

A kerékpáros közlekedés fejlesztése érdekében az önkormányzat célként tűzte ki, hogy hosszútávon egy olyan összefüggő kerékpáros úthálózatot alakít ki, amely révén többek között a kerület közintézményei, iskolái, biztonságos kerékpársávok, kerékpárutak

kialakításával elérhetővé válnak.

A fiatal korosztály kerékpáros közlekedésének megoldása érdekében figyelembe kell venni az iskolák környezetében keveredő, az általános utcai közlekedési szokásokat és a speciálisan az iskolába járáshoz köthető mozgásokat, funkciókat. A speciálisan az iskolához kapcsolódó közlekedési funkciók egyike a gyermekek kerékpárral való intézménybe való eljutása, illetve onnan történő hazajutása. Bonyolítja a sokféle mozgást, hogy az iskolába történő megérkezés reggel kb. 7.30 - 7.50 közötti időben, nagyon koncentráltan bonyolódik le.

Az iskolák környékén meg kell teremteni a biztonságos gyalogos és kerékpáros közlekedés feltételeit, hogy az egyedül közlekedő gyermekek is problémamentesen tudjanak haza, ill. az iskolába jutni.

Az iskolák környékén célként kell kitűzni, hogy az autók csak mérsékelt sebességgel közlekedjenek, melyet fizikai eszközök vagy fix telepítésű sebességmérő műszerek elhelyezésével lehet elérni.

A sikeres önkormányzati pályázatnak megfelelően 2017 évben készítik el az részletes, átfogó terveket, majd 2018-ban történik a kerékpárút kivitelezése a Külső Fóti út mentén.

Mindezek mellett az ifjúsági kerékpáros közlekedés komfortossá tétele érdekében teljesíteni kell a várakozási idő alatti, megfelelő számú kerékpártámaszok kihelyezését, főleg a közintézmények előtt, és a szabadidő eltöltésére alkalmas közterületek, játszóterek, sportpályák közvetlen környezetében.

8.6 Egészségtudatos magatartás, családok segítése, mentálhigiéné

A stratégia fontos célja egy partnerközpontú, fenntartható **együttműködési hálózat kialakítása**, amely tagjainak közös munkájával hozzájárul, hogy kerületünk gyermek- és ifjúsági korosztálya a lehető legjobb egészségi- és fizikai állapotban éljen. Országos iránymutatásoknak megfelelően egészségvédő programok szervezése pl.: dohányzás-alkohol és drog prevenciós programok. Fontos, hogy a célcsoportok tagjainak szemléletében az egészség, mint érték jelenjen meg, amely pozitívan befolyásolja döntéseiket a káros szenvedélyek felbukkanása, a helytelen táplálkozás, a mozgásszegény életmód, valamint az egészségmegővés tekintetében. Kiemelt figyelmet érdemelnek azok a programok, amelyek a fiatalok lelki egészségét vagy életkörülményeit próbálják javítani.

Szükséges olyan egészségnapok rendezése az ifjúság részére, ahol a fiatal felnőttek ingyenes szűrővizsgálatokon és tanácsadáson vehetnek részt, továbbá olyan térítésmentes képzések szervezése, amely a mindennapi életben segítséget nyújthat a fiatal családoknak, például szülői szerepre való felkészítés vagy főzőtanfolyam.

A **fiatal családok részére átfogó szolgáltatási és támogatási rendszer** kialakításának átgondolása javasolt: szociális támogatások, családkoncepció, lakásprogram (CSOK), szabadidős programok, közösségi terek, egészségügyi hálózat, letelepedési támogatás, játszóterek fejlesztése, felújítási programok folytatása, szabadtéri programok,

részmunkaidős foglalkoztatások létrehozása, stb. A fiatal szülők, kisgyermekes családok sajnos legtöbbször nincsenek könnyű helyzetben, sokszor nehézséget jelent számukra az önálló, független élet megteremtése, kialakítása, melyhez sokat jelenthet az önkormányzat támogatása. Szükséges a szolgáltatásokat is bővíteni mind a fiatal szülők, mind pedig a 0-3 éves korú gyermek és családjaik részére egyaránt.

Generációk közötti segítő programok kialakítása és támogatása szükséges, például pótnagymama, szomszéd segítő programok, GYES-en lévő kismama és az idősek összekapcsolása mindkét fél örömére.

Országosan és fővárosi szinten hiánypótló szolgáltatás **egy ifjúsági mentálhigiénés rendelő** létrehozása. Amennyiben a szükséges források és a szakembergárda rendelkezésre áll, kellő szakmai támogatással, megfontolandó az alábbiak létrehozása:

- gyermek-ifjúsági drogambulancia,
- gyermek-ifjúsági-női rehabilitációs otthon.

8.7 Környezetvédelem, környezettudatosság

„Az összehangolt, megfelelően koordinált környezetvédelemnek szem előtt kell tartani, hogy minden embernek joga van a tiszta, egészséges környezethez. Bár hatásukat tekintve egyáltalán nem elhanyagolhatóak a kisebb kezdeményezések, a környezetünk védelmére irányuló, összehangolt tevékenységek által szingergikus rendszerben végzett akciók jóval több hozadékkal járnak.” Olvashatjuk a XV. kerületi Környezetvédelmi programban. Ennek megfelelően szükséges:

- környezettudatos programok szervezése a kerületben, figyelemfelhívó akciók az újrahasznosításra, újrahasználatra
- szelektív hulladékgyűjtésről informáló beszélgetések, fórumok szervezése, újrahasznosító programok és a kulturális programok összekapcsolása
- ifjúsági közösségi kertek kialakítása, ahol a fiatalok ötleteit is figyelembe véve, ők is közreműködnek a kertek építésében (ültetések, növények gondozása) pl. intézmények – óvodák, iskolák – udvarán, „Levendula 60” program keretében a fiatal és az idős korosztály közreműködésével ültetések szervezése, részvétel a kerületi faültetés programban
- közös projektek szervezése a Szemléletformáló és Újrahasználati Központtal és a Környezetvédelmi Közalapítvánnyal.

8.8 Gyermek- és ifjúságvédelem, bűnmegelőzés és közbiztonság

A helyi gyermek- és ifjúsági feladatok ellátásához szükséges koordinációs rendszer fejlesztése, szakmai kerekasztal létrehozása, működtetése

A gyermek- és ifjúságvédelmi területen megjelenő feladatok megoldása, a források csökkenése miatt évről-évre összehangoltabb munkát igényel. Kerületi gyermek- és ifjúsági kerekasztal további működtetése szükséges az alábbi részvevőkkel: az önkormányzat illetékes osztályai, intézményeinek munkatársai, a gyermekvédelmi jelzőrendszer, a KEF, a Drogambulancia, a rendőrség, a civil ifjúsági szféra képviselői, valamint a Gyermek- és Ifjúsági Önkormányzat küldöttjei. Feladata az együttműködés fejlesztése az érintett területek szakembereinek hálózatba szervezése, tájékoztatása.

Bűnmegelőzés - nagyobb védelem az iskolai, a kortárs-kortárs közötti lelki és testi bántalmazás, valamint a gyermekekkel szembeni rossz bánásmód ellen

Fontos, a gyermekek rossz bánásmódja ellen irányuló, családi, iskolai és a kortárs-kortárs közötti lelki és testi bántalmazás megelőzésére irányuló tervek, programok felkutatása, megismertetése, a meglévő programok összehangolása, illetve ezen programok megjelenése a nevelési-oktatási központok falain belül. Szükséges olyan átfogó programok meghívása, bemutatása a kerületbe, amely a diszkrimináció és az iskolai bántalmazás különböző megjelenési formáira mutat rá, és megoldásukra módszereket kínál. A programok bemutatásának finanszírozására (bemutató előadások, képzések) források biztosítása szükséges.

Kortárs-segítő képzések szervezése indokolt, melynek óriási előnye, hogy az egykorú társak között alapvetően meglévő élethelyzetükből, korukból adódó hasonlóságokat, azonosulási képességet mozgósítva, mellérendelt szerepből tudnak segítséget nyújtani. Gyakran az összekötő, a híd szerepét töltik be a fiatalok és a segítő szakemberek között, az iskola vagy az utca világát kötik össze a segítő intézményekkel.

Dohányzás, alkohol- és drog prevenciós programok

A kerületi önkormányzat fontosnak tartja a nevelési-oktatási intézmények pedagógiai programjában és mindennapi egészségnevelési tevékenységük során megjelenő elsődleges és másodlagos prevenciós programokat. Az elsődleges és másodlagos prevenciós programok multiplikálásával kívánja segíteni a gyermek- és ifjúsági korosztály vonatkozásában az egészségmegtartást, a dohányzás, drog és alkoholfogyasztás visszaszorítását. A dohányzásból, alkohol és/vagy drogfogyasztásból származó egészségügyi károk, és az ezekből fakadó szociális problémák kezelésére megoldási javaslatokat dolgoztat ki, pl. kerületi drogellenes stratégia. A prevenciós programok lebonyolítására forráslehetőségeket keres és kínál.

A rendőrséggel együttműködve felvilágosító programok szervezése az alábbi feladatokat szem előtt tartva:

- fiatalkori bűnözés és áldozattá válás – sajnos a rendőrségnek sok esetben nincs erről tudomása, és nehéz kapcsolatba lépni a zárkózott, sértett fiatalokkal,
- jogsértő magatartások bemutatása, szabálysértés és bűncselekmény azonosítása,
- kábítószer veszélyeinek ismertetése más szemszögből - a fiatalok jelentős része nincs tisztában a kábítószerek egészségügyi – különösen hosszú távú – veszélyeivel,
- gyermekkori és fiatalkori áldozatvédelmi felvilágosítás - az áldozattá válás elkerülésére, a fiatalok sérelmére elkövetett bűncselekményekre kell felhívni a figyelmet,
- jelzőrendszer kialakítása a rendőrség felé - elsősorban a hatósági jelzőrendszer minél magasabb szintre emelésében kell, hogy megnyilvánuljon, azonban fontos lenne egy olyan jelzőrendszer kialakítása is, mely a fiatalok információin alapulna (pl. internetes elérési pont a rendőrségen, ahol akár anonim formában tehetnek bejelentést, közvetlen kapcsolat ifjúságvédelemmel foglalkozó rendőrökkel),
- középiskolás fiatalok érdeklődésének megfelelő prevenciós programok szervezése, például a drog és az alkohol hatása a vezetésre.

9. GYERMEK- ÉS IFJÚSÁGI CSELEKVÉSI TERV (2017.03.01. – 2019. 02. 28.)

A stratégia céljainak megfelelően a konkrét feladatokat a Cselekvési tervben fogalmazzuk meg, mely rövid távú célokat jelöl, 2 éves időintervallumban.

9.1 Oktatás, nevelés, képzés, tehetséggondozás, sport

- Adatbázis létrehozása: iskolai szociális munkások, gyermek- és ifjúságvédelmi felelősök, iskolai pszichológusok, szociálpedagógusok, védőnők, iskolaorvosok részvételével. Szakmai együttgondolkodó fórum létrehozása, működtetése, tapasztalatcsere, szakmai előadások biztosítása.

Határidő: folyamatos

Felelős: Népjóléti és Intézményfelügyeleti Főosztály vezetője

Együttműködő: ESZI Család- és Gyermejjóléti Központ

- Az önkormányzat további folyamatos támogatásának biztosítása rendeletei alapján a tehetséges, kiváló sportoló, jó tanuló, vagy egyéb okból segítséget igénylő fiatalok részére, mindenkor támogatási rendszerén keresztül, valamint a jelenleg is működő sportegyesületi támogatások fenntartása.

Határidő: folyamatos

Felelős: Népjóléti és Intézményfelügyeleti Főosztály vezetője

9.2 Önszerveződés, közéletben való részvétel, demokrácia, esélyegyenlőség, érdekérvényesítés, érdekképviselet

- A kerületi nevelési-oktatási intézményekben működő diákönkormányzatok szakmai segítése, különös tekintettel a DÖK vezetőkre és a diákfórumokat segítő pedagógusokra, továbbá a XV. kerületi Gyermekek és Ifjúsági Önkormányzat segítése, támogatása:
 - tavaszi szakmai képzés a kerületi diákönkormányzat vezetőknek és a GYIÖK tagjainak – szakmai előadók részvételével, pl. diákjogok, a diákönkormányzatok törvényi hátterei, lehetőségei; kommunikációs tréning; rendezvényszervezés, vezetéselmélet, közösség-elmélet, vezetéselmélet, vitakultúra, stb.

- nyári szakmai-szabadidős tábor, képzés szervezése a diákönkormányzat tagjainak, vezetőinek és a GYIÖK tagjainak
- őszi 3 napos diákönkormányzat vezető képzés szervezése, diákválasztással egybekötve
- diákfórum szervezése, rendszeres működtetése, melyen az iskolai diákönkormányzat tagjai, vezetői, a diákönkormányzatot segítő pedagógusok és a GYIÖK tagjai vesznek részt – szakmai előadások biztosítása, tapasztalatcsere, problémák feltárása, lehetséges megoldások kidolgozása, együttműködések segítése.

A programokhoz lehetőség szerint pályázati pénzek lehívása javasolt.

Határidő: folyamatos

Felelős: ifjúságért felelős alpolgármester

- Kerületi Ifjúsági Kerekasztal működtetése a fiatalok (DÖK, GYIÖK), ifjúsági civil szervezetek, ifjúsággal foglalkozó intézmények, szakemberek, nevelési-oktatási intézmények részvételével. A kerekasztal célja a szakmai együttgondolkodás, egymás segítése, információáramlás biztosítása, véleménynyilvánítás, esetleg közös projektek szervezése.

Határidő: folyamatos

Felelős: ifjúságért felelős alpolgármester

- A Gyermek- és Ifjúsági Önkormányzat valamint egyéb kerületi önszerveződő fiatalok részvételét biztosítani az őket érintő döntéshozatalban. Biztosítani a részvételüket és véleménynyilvánításukat a kerületi Kábítószerügyi Egyeztető Fórumban, az Ifjúsági Kerekasztalon és egyéb fórumokon.

Határidő: folyamatos

Felelős: az ifjúságért felelős alpolgármester

- A kerületi szabadidő szervezők, a gyermekvédelmi felelősök, a DÖK segítő pedagógusok, valamint a GYIÖK működéséhez szükséges állandó szakmai tér (közös iroda) kialakítása, felszerelése. Az együttműködés hatékonyságának növelése, valamint a kommunikációs költségek csökkentése érdekében fontos, hogy a négy terület szakemberei egy központi helyen találkozhatnak egymással.

Határidő: folyamatos

Felelős: ifjúságért felelős alpolgármester

9.3 Pályaválasztás, munkavállalás

- A MUFTI szolgáltatásainak bővítése, fejlesztése, a jól működő programok folytatása:
 - A szolgáltatást igénybe vevő célcsoport életkorának kiterjesztése a 14-29 éves kor közöttiekre.
 - A pályaválasztáshoz és a munkaerő-piaci szerepvállaláshoz (ide értve a diákmunkát is) szükséges ismertek átadása, pályaaorientációs segítség nyújtása (tanórai keretek között vagy iskolán kívüli rendezvényeken) valamennyi 14. életévét betöltő, vagy idősebb kerületi általános és középiskolás fiatalnak.
 - Információ nyújtás és tájékoztatás a duális szakképzés lehetőségeiről.
 - Kerületi, pályaválasztási, diákmunka, és munkavállalási börszék szervezése.
 - Szerepvállalás az iskolai, valamint az utcai (lakótelepi) szociális munkában, lehetőségeihez mérten befogadó közösségi teret is nyújt a fiatalok számára.

Határidő: 2017. december 31.

Felelős: ESZI, MUFTI

- Közösségi szolgálat kapcsán az önkormányzat és a MUFTI honlapján egy adatbázis létrehozása, melyek a kerületben működő azon szervezeteket, intézményeket tartalmazza, amelyeket az iskolák felkereshetnek közösségi szolgálati együttműködésre.

Határidő: 2017. december 31.

Felelős: ESZI, MUFTI

9.4 Ifjúsági mobilitás, nemzetközi kapcsolatok

- A jelenleg jól működő ifjúsági cserekapcsolatok további működtetése, források biztosítása. Minél több kerületi diák részvételének segítése a csereprogramokon.

Határidő: folyamatos

Felelős: Polgármesteri Kabinet vezetője

- A nyári nemzetközi képzőművészeti tábort 2x1 hetes turnusban a jövőben is megszervezi az önkormányzat, ahol 2x80 fő vesz részt 8 nemzetet képviselve.

Határidő: folyamatos

Felelős: Polgármesteri Kabinet vezetője

9.5 Kultúra, szabadidő, információs lehetőségek, közösségi terek és infrastrukturális fejlesztések

- Az önkormányzat támogatja az XV. kerületi Gyermek és Ifjúsági Önkormányzat által szervezett kerületi szintű programokat:
 - Jótékonyági tevékenység: közös festés, jótékonyági főzőverseny, ételosztás
 - Kerületi ifjúsági fesztivál - évente egy alkalommal – a programon részt vesznek a kerületben élő, tanuló fiatalok, ifjúsági szervezetek.
 - Kerületi önkormányzati mikulás
 - október 23. futás
 - „Játék tanárok nélkül”: Játékos, szellemi vetélkedő a kerületi felső tagozatosok között
 - „Generációk együtt” programokon való részvétel
 - Gyermek és ifjúsági programok: kerületben szervezett rendezvényeken játszószarok kialakítása (meseolvasás, kézműves foglalkozás, közös játék) pl. Táncol a kerület, Majális, ENO fesztivál
 - Önkormányzati megemlékezéseken való részvétel: koszorúzás, szervezők segítése

Határidő: folyamatos

Felelős: ifjúságért felelős alpolgármester

Együttműködő: GYIÖK

- Nagyszabású XV. kerületi ifjúsági fesztivál szervezése évente egy alkalommal, bevonva az óvodás, általános iskolás és középiskolás korosztályt egyaránt. Sport, szabadidős, kulturális, közösségi programok biztosításával, szakemberek részvételével, interaktív projektelemek bevonásával.

Határidő: 2017. december 31.

Felelős: ifjúságért felelős alpolgármester

Együttműködő: GYIÖK

- A gyermek- és ifjúsági korosztály tájékoztatása a kerületi közösségi, kulturális és szabadidős rendezvényekről. Ennek érdekében az önkormányzat egyrészt saját szerverén lehetőséget teremt a fiataloknak szóló programok bemutatására, másrészt az XV Média biztosítja az írott és elektronikus sajtóban történő megjelentetést.

Határidő: folyamatos

Felelős: Polgármesteri Kabinet vezetője

Együttműködő: XV Média

- Kerületi ifjúsági közösségi tér létrehozása, a meglévő lehetőségek működtetése, fejlesztése. A közösségi téren ingyenesen igénybe vehető szabadidős programok szervezése: szabadidős rendezvények, sportprogramok, vetélkedők, szakmai fórumok, kiállítások, kulturális, művészeti programok, koncertek, „Nyitott kapuk” program, éjszakai ping-pong, stb.

A közösségi hely a fiatalok igényei szerint kerüljön kialakításra, alacsonyküszöbű szolgáltatást biztosítson, melyet anonim módon is igénybe lehessen venni. A kialakításnál szükséges figyelembe venni a XV. kerületi ifjúságkutatásban megfogalmazottakat, amely egyben a fiatalok és a szülők elvárásai is, a 8.5 pontban szereplő kritériumoknak megfelelően:

- a politikától függetlenül működik,
- biztosítanak munkavállalást, elhelyezkedést, életvezetést segítő programokat,
- vallástól, az egyháztól függetlenül működik,
- fiatalok igényei szerint van nyitva,
- a közösségi hely programjainak kialakításában, megtervezésében a fiatalok aktívan részt vehetnek,
- sporteszközökkel jól felszerelt,
- az iskolától függetlenül működik,
- fiatalokkal foglalkozó szakemberek dolgoznak a közösségi helyen,
- hétvégén is nyitva van,
- informatikai eszközökkel jól felszerelt,
- akár sok kisebb közösségi hely létrejöhet, elszórtan a kerületben.

A meglévő személyi és tárgyi feltételek optimalizálásával létrejöhet a gyermek- és ifjúsági korosztály közösségi, szabadidős és kulturális elvárásait kiszolgáló, információs igényeit kielégítő komplex szolgáltatás. A feladat megvalósításához vizsgálni kell a kerületben rendelkezésre álló épületeket, szakembereket. Olyan terv elkészítése szükséges, amely jelentős többletforrások bevonása nélkül is megvalósítható.

Határidő: folyamatos

Felelős: polgármester

- Nyitott ház jelleggel nyári, tavaszi téli, őszi szünetre koncentráló folyamatos ingyenes kerületi programok megvalósítása a művelődési házakban és egyéb helyszíneken, civil szervezetek bevonásával.

Határidő: folyamatos

Felelős: Csokonai Kulturális és Sportközpont

- A régi „dühöngők”, játszóterek felújítása szükséges, 2017 évre a Vácrátót téri dühöngő rekonstrukciós tervei elkészültek, műfüves burkolattal és új hálós kerítéssel szükséges ellátni.

Határidő: 2017. december 31.

Felelős: Városüzemeltetési Főosztály vezetője

- Az önkormányzat nyertes pályázatának megfelelően 2017 évben a kerékpárutak részletes terveinek elkészítése, 2018-ban a kiépítése történik.

Határidő: 2018. december 31.

Felelős: Városüzemeltetési Főosztály vezetője

9.6 Egészségtudatos magatartás, családok segítése, mentálhigiéné

- Együttgondolkodó tematikus napok szervezése a fiatalokkal kapcsolatba kerülők részvételével, így az oktatási szférában (pedagógusok, fejlesztőpedagógusok); szociális területen dolgozó segítők (gyermekvédelemi szakemberek, szociális munkások, szociálpedagógusok, nevelőotthoni nevelők), egészségügyi dolgozók (orvosok, gyermekgyógyászok, háziorvosok, iskolaorvosok, iskolavédőnők, szakdolgozók részére) és emellett kitérve a szülők-nagyszülők részére.

Határidő: folyamatos

Felelős: Népjóléti és Intézményfelügyeleti Főosztály vezetője

Együttműködő: ESZI, háziorvosok, Drogprevenációs Alapítvány

9.7. Környezetvédelem, környezettudatosság

- Környezettudatos programok szervezése a kerületben, figyelemfelhívó akciók az újrahasznosításra, újrahasználatra, szelektív hulladékgyűjtésre; informáló beszélgetések, fórumok szervezése; környezetvédelmi programok és a kulturális programok összekapcsolása.

Határidő: folyamatos

Felelős: Városüzemeltetési Főosztály vezetője,

Népjóléti és Intézményfelügyeleti Főosztály vezetője

Együttműködő: Környezetvédelmi Közalapítvány,

Ö.T.H.É.T. Egyesület,

Szemléletformáló és Újrahasználati Központ

9.8 Gyermek- és ifjúságvédelem, bűnmegelőzés és közbiztonság

- Bűnmegelőzés jegyében szakmai fórumok, programok szervezése – gyermekvédelmi pedagógusok és gyermekvédelmi szakemberek, jelzőrendszer tagjainak részvétel; utcai figyelemfelhívó programok az iskolák környékén; fórumok, konferenciák a kerületben. Képzés szervezése, lehetséges témák: jelzőrendszer bemutatása, hatékonyabb kommunikáció, lehetőségek és kötelezettségek, törvényi háttér kifejtése, bűnmegelőzés rendszere.

Határidő: folyamatos

Felelős: Hatósági Főosztály vezetője,

Népjóléti és Intézményfelügyeleti Főosztály vezetője

Együttműködő: ESZI, XV. Kerületi Rendőrkapitányság, Palotai Polgárőrség

- A rendőrséggel közös felvilágosító programok, képzések, fórumok szervezése, továbbá a működő programokba történő bevonása az alábbi feladatokat szem előtt tartva:
 - Szabálysértés és a bűncselekmény elhatárolásának ismertetése - büntetőjogi oktatás lehetőleg játékos formában, a fiatalok megismerjék és el tudják határolni a jogsértéseket a jogkövető magatartástól. Különösen hangsúlyt kell kapnia a kábítószer, egyes nagyon elleni, az erőszakos, illetve a zaklató jellegű bűncselekményeknek.
 - Rá kell világítani a képzések során, hogy a rendőrség nem ellenség, vagy „nagy testvér”.
 - Figyelemfelkeltő akciók – a kábítószer hosszú távú hatásai.
 - Gyermekkori és fiatalkori áldozatvédelmi felvilágosítások szervezése.

Határidő: folyamatos

Felelős: Népjóléti és Intézményfelügyeleti Főosztály vezetője

Együttműködő: XV. Kerületi Rendőrkapitányság

A Cselekvési tervben szereplő feladatok megvalósulásáról évente egy alkalommal a felelős szervezeti egység tájékoztatja a Budapest Főváros XV. kerületi Önkormányzat képviselő-testületét.

Határidő: 2018. 02. 28.

Felelős: ifjúságért felelős alpolgármester, Népjóléti és Intézményfelügyeleti Főosztály